

ما قبل از آنکه در اثر کوید بمیریم، از فقر خواهیم مرد

جوانان و بحران‌های چند لایه
در افغانستان

اورخا نعمت، ویدیا دیواکار، احسان الله غفوری، شکریه آزادمنش

آگست ۲۰۲۲

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
مقاله تلفیقی

«ما قبل از آنکه در اثر کوید بمیریم، از فقر خواهیم مرد» جوانان و بحران‌های چند لایه در افغانستان

اورخ‌لا نعمت، ویدیا دیواکار، احسان الله غفوری، شکریه آزادمنش

اگست ۲۰۲۲

مترجم:

عزیزالله اسفندیاری

شماره استاندارد بین المللی کتاب

۹۷۸-۹۹۳۶-۶۴۱-۸۸-۴

عکس جلد:

عصمت الله حبیبیان

کد نشریه:

د ۲۲۰۵

نظریات ذکر شده در این نشریه مربوط به نویسنده می شود و منعکس کننده نظریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان و دیگر نهادهای همکار نمی باشد.

© ۱۴۰۱ واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، این نشریه میتواند فقط برای اهداف غیر تجارتي و در صورت یادآوری نویسنده و منبع نقل و قول استناد و یا تکثیر گردد. تمام حقوق ناشر محفوظ است. هرگاه این نشریه چاپ مجدد، ذخیره و یا به صورت برقی به دسترس گذاشته میشود، باید خط ارتباطی به سایت انترنتی (www.AREU. areu.org.af در آن چاپ و یا روی صفحه انترنتی گذاشته شود. برای هر گونه استفاده که در بالا مشخص نگردیده است، باید اجازه قبلی به صورت تحریری از شرکت ناشر، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان با ارسال ایمیل به areu@areu.org.af یا با تماس گرفتن با ۱۵ ۳۴ ۲۲۱ ۲۰ (۰) +۹۳ اخذ گردد.

درباره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان یک نهاد مستقل تحقیقاتی مستقر در کابل می باشد که در سال ۲۰۰۲ با همکاری جامعه بین المللی در افغانستان تاسیس گردید. هدف این نهاد تحقیقاتی انجام و عرضه تحقیقات با کیفیت عالی، مبنی بر شواهد، مرتبط با پالیسی و انتشار نتایج حاصله آنها و همچنان ترویج فرهنگ پژوهش و مطالعه می باشد. واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در سال ۲۰۲۰ به عنوان یک نهاد غیر انتفاعی در وزارت اقتصاد ثبت گردید. طبق گزارش پوهنتون پنسیلوانیا، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان منچیت یک نهاد پژوهشی دارای جایگاه عالی در افغانستان بوده و در بین نهاد های پژوهشی در آسیای میانه در رده سوم قرار دارد. این نهاد با پالیسی سازان، جامعه مدنی، محققان و محصلان به منظور تحقق اهداف خویش ارتباط برقرار می نماید تا استفاده از نشرات مبنی بر شواهد و کتابخانه این واحد ترویج یافته، ظرفیت تحقیقی آنها تقویت شود و فرصت ها برای بازتاب اندیشه ها، مناظره ها و تحلیل ها ایجاد گردد. واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان توسط هیأت مدیره اداره می شود که متشکل از نمایندگان ادارات تمویل کننده، سفارتخانه ها، سازمان ملل متحد و دیگر سازمان های چندجانبه، جامعه مدنی و کارشناسان مستقل می باشد.

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان برنده جایزه بهترین نهاد تحقیقاتی بین المللی سال ۲۰۱۸ مجله پراسپکت بریتانیا (Prospect Magazine) گردیده است.

تمویل کننده اساسی:

نهاد انکشافی بین المللی سویدن (Swedish International Development Cooperation Agency (SIDA)

تمویل کنندگان برنامه ها:

پروژه های مشخص واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در سال ۲۰۲۲ توسط نهاد های بین المللی ذیل تمویل گردیده است:

The Foundation to Promote Open Society (FPOS) and Safe World (SW).

همچنان این اداره عضویت شبکه های جهانی ذیل را دارا میباشد:

Global Challenges Research Fund (GCRF), The School of Oriental and African Studies (SOAS), Secure Livelihoods Research Consortium (SLRC), A Conflict Sensitive Unpacking of The EU Comprehensive Approach to Conflict and Crisis Mechanism (EUNPACK), ADB-Asian Think Tanks Network (ATTN), Sustainable Development Solutions Network (SDSN) and The Regional Environmental Centre for Central Asia (CAREC).

برای معلومات بیشتر به وبسایت زیر مراجعه نمایید:

www.areu.org.af

درباره‌ی نویسنده‌گان

داکتر اورخلا نعمت کارشناس اتنوگرافی سیاسی و دارای مدرک دکترا در مطالعات انکشافی از پوهنتون مطالعات شرق شناسی و افریقای انگلستان) است. موضوعات تحقیقی مورد علاقه وی شامل حکومتداری، منازعه، جنسیت و حقوق بشر، اقتصادهای غیر قانونی، مطالعه سرزمین‌های مرزی و دولت‌سازی است. داکتر نعمت، رئیس واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان است.

ویدیا دیواکار پژوهشگر روش‌های ترکیبی در شبکه مشورتی فقر مزمن است و دارای ۱۰ سال سابقه کار در تحقیقات انکشافی در پوهنتون‌ها و نهادهای تحقیقاتی است. تحقیقات خانم دیواکار بر عوامل رهایی‌ی‌پایدار از فقر به تفکیک جنسیتی و نقش درگیری مسلحانه در ایجاد تله‌های فقر، متمرکز است. خانم ویدیا مقاله‌های را برای مجله‌ها، فصل‌های کتاب و گزارش‌هایی را درباره انکشاف بشری، درگیری و دینامیک فقر در جنوب و جنوب شرق آسیا، جنوب صحرای افریقا و منطقه خاورمیانه و شمال افریقا، تألیف و ارزیابی کرده است. او همچنین پروژه‌های تحقیقاتی پالیسی محور چند ساله را با مشارکت چندین کشور و چندین شریک، در زمینه دینامیک فقر، برای سازمان‌های بین‌المللی و ادارات کمک‌رسانی دوجانبه، رهبری کرده است.

احسان الله غفوری به عنوان مدیر تحقیق واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان کار می‌کند. وی دارای مدرک لیسانس در مطالعات اسلامی از پشاور پاکستان بوده و از سال ۲۰۰۹ بدینسو با واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان همکاری دارد. وی تجارب زیادی در بخش تحقیق و مطالعات کمی و کیفی دارد. در سال‌های ۲۰۱۳-۱۴، غفوری به تیم کنرسیوم تحقیقاتی معیشت مصئون پیوست که در چندین مقاله همکار نویسنده بوده است. همچنان وی در پروگرام‌های تحقیقاتی زیادی از جمله قاچاق افراد، جندر، ارزیابی معیشت و نقش قرصه غیر رسمی در مناطق روستایی افغانستان همکاری نموده است.

شکریه آزادمنش مدیر تحقیق واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان است. وی مدرک لیسانس خود را در زبان و ادبیات انگلیسی گرفته و در حال انجام ماستری خویش در حقوق بین‌الملل است. شکریه از سال ۲۰۰۹ تا کنون در بخش تحقیق کار کرده است. همچنان، به عنوان هماهنگ‌کننده برنامه توسعه رهبری زنان نیز کار کرده است. شکریه در پروژه‌های مرتبط با جنسیت به عنوان فوکل پاینت واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان است و در موضوعات عدالت انتقالی، تعلیم دختران، مهاجرت اطفال، اقتصاد سیاسی تعلیمی، و ارائه خدمات صحتی نیز کار کرده است. اخیراً وی یک مقاله تحقیقاتی را به حمایت اداره ملل متحد برای زنان تحت عنوان «مشارکت زنان در پروسه صلح» نوشته است.

سپاسگزاری

ما از همه شرکت کنندگان در این تحقیق که از طریق مصاحبه، جلسات و ارائه منابع اولیه و ثانویه به ما کمک کردند و همچنین جوامعی که دسترسی ما را به ساحه تسهیل کردند، قدردانی می کنیم. این تحقیق توسط واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان (AREU)، انستیتوت انکشاف بیرونی ODI، و شبکه مشورتی فقر مزم-CPAN که اکنون در انستیتوت مطالعات توسعه میزبانی می شود، از طریق IDS Covid Collective که تحت پشتیبانی FCDO است، و با حمایت FCDO انجام شده است. نویسندگان از بازخورد اندرو شپرد (CPAN)، پیتر تیلور (IDS)، و دو مرورگر ناشناس که نظرات روشنگرانه‌ای را در مورد مؤلفه‌های مختلف تحلیل ارائه کردند که در این مقاله تلفیقی منعکس شده است، سپاسگزاری مینمایند. سایر انتشارات مرتبط با این مقاله عبارتند از:

CPAN. (۲۰۲۲). دیدبان فقر ناشی از کوید-۱۹ در افغانستان، مقاله منتشر شده توسط شبکه مشورتی فقر مزم و واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان.

نعمت، ا. دیواکار، وی. غفوری، و آزادمنش، س. (۲۰۲۲). 'جوانان و بحران های چند لایه در افغانستان'، IDS Bulletin ۳، ۵۳: ۵۹-۸۲، DOI: ۱۹۰۸۸/۱۰۱۹۶۸-۱۲۷-۲۰۲۲

دیواکار، و. (۲۰۲۲). رفاه جوانان در عصر کوید-۱۹ جنگ و بلایا: شواهد مربوط به افغانستان. مقاله مقدماتی که توسط واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان به نشر رسیده است. قابل ذکر است که نظرات نویسندگان که در نشریه حاضر بیان شده لزوما منعکس کننده نظرات AREU، IDS، CPAN، ODI، FCDO یا دولت بریتانیا نیست. ما به عنوان نویسندگان، مسئولیت کامل هرگونه خطای غیرعمدی را می پذیریم.

فهرست مطالب

أ	درباره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
ب	درباره‌ی نویسنده
ج	سپاسگزاری
ه	مخففات
و	چکیده
۱	مقدمه
۲	بحران در افغانستان، با تمرکز بر قندهار و هرات
۵	روش‌ها و رویکردها
۷	بحران چند لایه و فقیر شدن مردم
۱۰	فرصت‌های محدود جوانان برای بهبود رفاه
۱۴	مسدود شدن استراتیژی‌های مقابله‌ای
۱۷	نتیجه‌گیری و سفارشات
۱۹	منابع و مأخذ
۲۲	پیشنهادات شما
۲۳	لیست نشریات اخیر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

مخففات

شبکه ارزیابی فقر مزمن	CPAN
بیجاشدگان داخلی	IDP
انستیتوت مطالعات انکشافی	IDS
سروی درآمد، مصارف و نیروی کار	IE&LFS
فدراسیون بین المللی صلیب سرخ و جمعیت هلال احمر	IFRC
وزارت صحت عامه	MoPH
نهادهای غیردولتی	NGOs
اداره ملی احصائیه و معلومات	NSIA
انستیتوت انکشاف بیرونی	ODI
تلاش های امدادی برای جوامع و خانوارهای افغان	REACH
سرمفتش خاص برای بازسازی افغانستان	SIGAR
هیات معاونت ملل متحد برای افغانستان	UNAMA
کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان	UNHCR

چکیده

این مقاله‌ی تلفیقی، یافته‌های کلیدی مطالعه اثرات اجتماعی-اقتصادی کوید-۱۹ را نشان می‌دهد. این مطالعه در زمان جنگ و خشک‌سالی شدید (۲۰۲۱) در افغانستان انجام شده و به صورت خاص یافته‌هایی را از ولایت‌های قندهار و هرات ارائه می‌کند. مطالعه مورد نظر اساساً متکی به جمع‌آوری و تحلیل داده‌های کیفی ساحوی از دو ولایت ذکر شده است و اطلاعات بیشتری که از تحلیل کمی داده‌های سروی خانوارها در سال ۲۰/۲۰۱۹ به دست آمده است، برای تقویت آن افزوده شده است. بخشی از این سروی همزمان شد با آغاز شیوع کوید-۱۹. این مقاله سه حوزه کلیدی یافته‌های این مطالعه را مورد بحث قرار می‌دهد: ۱) وضعیت بحران‌های متداخل (همپوشان) ناشی از کوید-۱۹، درگیری‌ها و شوک‌ها و استرس‌های اقلیمی، ۲) رفاه جوانان در این شرایط، و ۳) استراتژی‌های مقابله‌ای که خانوارها در این شرایط سخت اتخاذ کردند. یافته‌های تحقیق وضعیتی را بیان می‌کند که خانوارها از کاهش شدید درآمد رنج می‌برند و اغلب مجبور به استفاده از استراتژی‌های مقابله‌ای فرسایشی اند که به تشدید فقر می‌انجامد. جوانان اغلب به دلیل منابع محدود از جمله زمین، انقباض بازارهای کار، و ضعیف شدن شبکه‌های اجتماعی که در دوره‌های پریشانی عمومی به آنها تکیه می‌کنند، آسیب‌پذیرتر بودند. این یافته‌های تحقیقاتی برای تدوین اهدافی استفاده می‌شود که لازم است برای حمایت از معیشت جوانان فقیر و آسیب‌پذیر در افغانستان در شرایط بحران‌های متداخل، در پالیسی‌سازی و برنامه‌ریزی به کار گرفته شود.

مقدمه

افغانستان در سال ۲۰۲۱ وضعیت خارق‌العاده‌ای را تجربه کرد که نمونه پیچیده‌ای است از اینکه تشدید درگیری‌ها و همه‌گیری جهانی کوید-۱۹ به علاوه شیوع فزاینده خشک‌سالی ناشی از تغییرات آب و هوایی، چگونه معیشت مردم را از زوایای مختلف تحت تأثیر قرار داده است. قبل از ماه اگست ۲۰۲۱، کشور شاهد خشونت بی سابقه‌ای در سراسر ولایت‌ها بود.^۱ پس از آن، سقوط تدریجی ولسوالی‌ها، ولایات و در نهایت کابل پایتخت به دست حاکمان کنونی، یعنی طالبان، اتفاق افتاد. در همین حال، افغانستان نیز مانند هر بخش دیگری از جهان، تأثیرات همه‌گیری کوید-۱۹ را تجربه کرد که مانع دسترسی مردم به کار، مراقبت‌های صحتی و منابع مختلف درآمد شد. در کنار آن، دومین بدترین خشک‌سالی در ۴ سال گذشته (فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت هلال احمر، ۲۰۲۱) بر معیشت اکثریت افرادی که به زراعت و مالداري به عنوان تنها منبع درآمد متکی هستند، به شدت تأثیر گذاشته است.

تحقیقات محدودی در مورد چگونگی تأثیر جمعی این شرایط بر معیشت و رفاه در افغانستان انجام شده است. این مقاله سعی دارد به درک بهتر این موضوع کمک کند و تحقیقاتی را که به بررسی بحران‌های متداخل می‌پردازد، تقویت کند. این مقاله بر پایه تحقیقاتی استوار است که تمرکز آن بر چگونگی تأثیر کوید-۱۹ بر بازار کار و ثبات معیشت جوانان افغان و نحوه برخورد (گوناگون) آنها و انواع اقدامات جمعی و منابع مقاومتی (resilience) است که در این دوره به کار گرفته اند.^۲

این مقاله دارای دو هدف کلیدی است. نخست، روش تحقیق و رویکردهای به کار گرفته شده را بیان می‌کند، و از تجربیات مهمی که از انجام تحقیقات در زمان بحران‌های متداخل آموخته شده، استفاده می‌کند. مشخصه‌های این بحران‌ها شیوع همه‌گیری در یک محیط به شدت جنگ‌زده، و عدم قطعیت روز افزون اقتصادی به دلیل خشک‌سالی طولانی مدت است. دوم، این مقاله اثرات معیشتی بیماری همه‌گیر کوید-۱۹ را در شرایط جنگ و تغییرات آب و هوایی در افغانستان بررسی می‌کند. برای این کار از داده‌های کیفی ساحوی از دو ولایت (قندهار و هرات) و تحقیقات کمی حاصل از سروی درآمد، مصرف و نیروی کار استفاده می‌کند. بخشی از این سروی با زمان شروع کوید-۱۹ همپوشانی دارد. سپس، این یافته‌های تحقیقاتی برای تدوین اهدافی استفاده می‌شود که لازم است برای حمایت از معیشت جوانان فقیر و آسیب‌پذیر در افغانستان در شرایط بحران‌های متداخل، در پالیسی‌سازی و برنامه‌ریزی به کار گرفته شود.

بخش بعدی، محیط درگیری شدید را بررسی می‌کند و مشخصات بحران‌های متداخل (درگیری، کوید-۱۹ و شوک‌ها و عوامل استرس‌زای ناشی از آب و هوا) را معرفی می‌کند. به دنبال آن، در بخش ۳، روش‌شناسی که در تحلیل ما به کار گرفته شده است به صورت کلی مرور می‌شود. بخش‌های بعدی به جزئیات یافته‌های تحقیق می‌پردازند: بخش ۴ تحلیلی از همبستگی سه گانه ارائه می‌دهد، بخش ۵ بر رفاه جوانان در افغانستان تمرکز می‌کند، و بخش ۶ به بررسی استراتژی‌های مقابله‌ای می‌پردازد که در طول این بحران‌های چند لایه توسط خانوارها به کار گرفته شده است. بخش ۷ در نهایت با پیامدهای مرتبط به پالیسی و سفارشات حاصل از نتایج تحقیق، به پایان می‌رسد.

۱ یوناما، ۲۰۲۱

۲ این تحقیق بخشی از مجموعه تحقیقاتی کوید بود که با مشارکت واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان و شبکه مشورتی فقر مزمن مربوط به انستیتوت انکشاف بیرونی (CPAN) انجام شد و منابع مالی آن از طریق انستیتوت مطالعات انکشافی توسط UKAid تامین شد. اطلاعات بیشتر در مورد حوزه وسیع تحقیق در آدرس زیر موجود است: <https://www.covid-collective.net/about>.

بحران در افغانستان، با تمرکز بر قندهار و هرات

افغانستان دارای جمعیتی عمدتاً روستایی است و اکثریت خانوارهای فقیر نیز در روستاها ساکن اند (اداره ملی احصائیه و معلومات، ۲۰۲۱). در سطوح محلی، تفاوت‌هایی در این زمینه وجود دارد، با این حال، قندهار از نظر مهاجرت، تجارت و داد و ستد، آموزشی و فرهنگی و همچنین فعالیت‌های سیاسی، قطب مرکزی اکثر ولایات جنوبی و جنوب غربی است. قندهار محل یکی از بزرگ‌ترین ورودی‌های سرحدی، سرحد اسپین بولدک-چمن با پاکستان است. جمعیت آن در سال ۲۰۲۱، ۱.۴ میلیون نفر برآورد شد که ۰.۸ میلیون آن روستایی و ۰.۶ میلیون آن شهری اند (اداره ملی احصائیه و معلومات، ۲۰۲۱). ولایت هرات مرکز تجاری، اقتصادی، آموزشی و فرهنگی غرب افغانستان با جمعیت تخمینی ۲.۱ میلیون نفر است که ۱.۵ میلیون نفر آن روستایی و ۰.۶ میلیون نفر آن شهری اند (اداره ملی احصائیه و معلومات، ۲۰۲۱). از نظر اقتصادی، هرات اغلب به عنوان یکی از باثبات‌ترین و مرفه‌ترین ولایات افغانستان (هوت و همکاران، ۲۰۱۶) و قندهار به عنوان قطب قدرت برای نخبگان سیاسی (جکسون و همکاران، ۲۰۱۵) معرفی می‌شود. با این حال، در سال‌های اخیر، این وضعیت به دلیل بحران‌های مختلف که در زیر به تفصیل شرح داده می‌شود، در حال تغییر بوده است.

کویید-۱۹

همه‌گیری کویید-۱۹ در مراحل اولیه گسترش جهانی خود در بهار ۲۰۲۰ به افغانستان رسید (وو و همکاران، ۲۰۲۰). از آن زمان، امواج متعدد همه‌گیری وجود داشته است که بخش‌های مختلف کشور را به گونه متفاوت تحت تاثیر قرار داده است. در سراسر جهان، تا اپریل ۲۰۲۲، بیش از ۴۹۴ میلیون نفر به کویید-۱۹ مبتلا شده اند و بیش از ۶.۱ میلیون نفر به همین دلیل جان خود را از دست داده اند. یکی از چالش‌های اصلی در کشورهای دارای سابقه طولانی درگیری خشونت‌آمیز و سیستم‌های مدیریتی ضعیف، نبود داده‌های قابل اعتماد است؛ با وجود آن، ارقام رسمی حاکی از ابتلای ۱۷۷'۹۷۴ افغان به کویید-۱۹ است که ۷'۶۷۱ نفر آن تاکنون در این کشور جان باخته اند (سازمان جهانی صحت، ۲۰۲۲). جمع‌آوری داده‌ها برای این تحقیق در طی ماه‌های اپریل تا جولای ۲۰۲۱ انجام شد، که یکی از زمان‌های اوج شیوع کویید-۱۹ در سراسر افغانستان بود. قندهار و هرات از جمله ولایات با بیشترین موارد مثبت بودند.

چالش‌های ناشی از امواج پی در پی همه‌گیری در قندهار و هرات نیز وجود داشت (شبکه ارزیابی فقر مزمن، ۲۰۲۲). این دو ولایت در تحلیل کیفی مورد تمرکز تحقیق بود. ولایت هرات جایی بود که اولین آزمایش کویید-۱۹ در افغانستان مثبت اعلام شد (موسوی و همکاران، ۲۰۲۰). هرات به یکی از بدترین مناطق کشور در طول موج اول همه‌گیری کویید-۱۹ در سال ۲۰۲۰ تبدیل شد. در عین حال، دسترسی به داده‌های قابل تأیید در باره کویید-۱۹ در افغانستان به دلیل بدنامی اجتماعی-فرهنگی، بسیار مشکل‌ساز بوده است؛ اصولاً بسیاری از خانواده‌ها موارد مثبت کرونا را پنهان می‌کنند و آنهایی که علائم ضعیف‌تری دارند به ندرت اقدام به آزمایش یا تداوی می‌کنند (خداداد و همکاران، ۲۰۲۱: ۲۲۱). بنابراین، داده‌های دو محل منتخب غالباً تنها تخمینی از قضایای فعال و تأیید شده بیماران کویید-۱۹ است که ممکن است در نتیجه وخامت شرایط صحتی مورد آزمایش قرار گرفته یا در شفاخانه بستری شده باشند.

از روزهای نخست شیوع کویید-۱۹، واکنش‌های متفاوتی از سوی کنشگران مختلف در افغانستان وجود داشت. سازمان‌های غیردولتی که عمدتاً در بخش انکشاف محلی کار می‌کنند، کمپاین‌های آگاهی‌بخشی در مورد اقدامات وقایوی صحتی و بهداشتی طراحی کرده‌اند و برخی از کیت‌های حفاظتی اضطراری را برای پرسونل طبی فراهم کرده‌اند. واکنش دولت، اگرچه خیلی هماهنگ نبود، به دو بخش تقسیم شد: وزارت صحت عامه با ایجاد مراکز تداوی و آزمایش کویید-۱۹ و ارائه تجهیزات حفاظت شخصی به پرسونل بخش صحتی، رهبری اقدامات صحتی اضطراری را بر عهده گرفت. وزارت احیا و انکشاف دهات و اداره مستقل ارگان‌های محلی به طور مشترک و با حمایت مالی بانک جهانی، پروژه جدیدی را به نام تلاش‌های امدادی برای جوامع و خانوارهای افغان (REACH) که به نام دسترخوان ملی نیز شناخته می‌شد با بودجه ۲۸۰ میلیون دالری افتتاح کردند (اگست ۲۰۲۰-دسامبر ۲۰۲۱) (بانک جهانی، ۲۰۲۲). بر اساس گزارش سرمفتش خاص برای بازسازی افغانستان، اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده، بانک جهانی از طریق صندوق امانی بازسازی افغانستان و برنامه تاب‌آوری آسیا در برابر تغییرات اقلیمی به طور جمعی کمک نقدی به ارزش ۲۵۳ میلیون دالر را برای خانواده‌های متاثر از کویید-۱۹ و خشک‌سالی تامین کرده اند. (سیگار، ۲۰۲۱). اگرچه برنامه «تلاش‌های امدادی برای جوامع و خانوارهای افغان»

عملیاتی شده است، مخالفان مسلح دولت در آن زمان با اجرای آن در برخی از مناطق کشور به دلیل نگرانی از عدم هماهنگی با آنها، فساد و عدم دسترسی نیازمندترین مردم به این کمک‌ها، مخالفت کردند.^۳

نامنی و تغییرات اقلیمی

به موازات همه‌گیری، افغانستان در این دوره یکی از چالش برانگیزترین مراحل تاریخ خود را نیز تجربه کرد. نخست، افزایش شدید خشونت در سراسر کشور در نیمه اول سال منجر به بیجاشدن وسیع مردم، از دست دادن مشاغل و محدود شدن دسترسی به بازار شد. دوم، تا اواسط ماه آگست ۲۰۲۱، کل حکومتی که عمدتاً به کمک‌های خارجی وابسته بود، فروپاشید و طالبان که به عنوان مخالف نظامی کلیدی دولت عمل می‌کردند، کنترل کامل کشور را به دست گرفتند. پس از این تحولات، قطع شدن جریان کمک‌های انکشافی بین‌المللی، بسته شدن یا محدودیت‌های بیشتر در سرحدات برای تجارت و حتی بدتر شدن سطح بیکاری و بحران بشردوستانه در تابستان ۲۰۲۱ رخ داد.

در داخل افغانستان، هرات و قندهار محل جذب آوارگان داخلی است که خانه‌های خود را عمدتاً در ارتفاعات مرکزی غرب کشور و مناطق جنوب ترک می‌کنند تا برای جستجوی کمک و/یا اشتغال در بازار کار در قندهار و هرات مستقر شوند (منسفیلد، ۲۰۲۱). این روند در ماه‌های جون و جولای ۲۰۲۱ با شدت بیشتری ادامه یافت. با افزایش بی سابقه خشونت‌ها در کشور در نیمه اول سال ۲۰۲۱، قندهار و هرات شاهد چندین رویداد مهم امنیتی بود: در ۱۳ فبروری ۲۰۲۱، بندر اصلی یعنی اسلام قلعه دچار آتش سوزی شد که میلیون‌ها دالر خسارت به کاسبان و تجار وارد کرد. یک دفتر سازمان ملل متحد در هرات در ماه جولای مورد حمله قرار گرفت که گزارش آن در رسانه‌های بین‌المللی منتشر شد. امنیت قندهار در شهر سرحدی اسپین بولدک بسیار بدتر شد و گزارش‌هایی از کشته شدن ۱۰۰ نفر منتشر شد (الجزیره، ۲۰۲۱). در هر دو ولایت، خشونت‌های روزانه، اختطاف عمدتاً تاجران و کسبه کاران و بستگان آنها برای باج‌گیری [ادامه یافت] و سرانجام، قندهار و هرات در ۱۳ آگست ۲۰۲۱ به طور کامل به تصرف طالبان درآمد. طالبان تا آن زمان نقاط سرحدی و قبل از آن بیشتر ولسوالی‌ها را در هر دو ولایت تحت کنترل گرفته بودند.

یکی دیگر از عوامل استرس‌زا در افغانستان خشک‌سالی طولانی مدت است که اغلب به تغییرات آب و هوایی نسبت داده می‌شود. خشک‌سالی سال ۲۰۲۱ به طور رسمی در جنوری ۲۰۲۱ توسط رئیس‌جمهور پیشین افغانستان اعلام شد. این دومین خشک‌سالی شدید در ۴ سال گذشته است. در نتیجه، تخمین زده شد که محصول گندم نزدیک به دو میلیون تن کاهش یابد و بیش از سه میلیون موآشی به دلیل کمبود علوفه و آب در معرض خطر قرار گرفتند. این وضعیت نیز، همراه با افزایش خشونت که قبلاً ذکر شد، منجر به جابجایی گسترده جمعیت شد و تا نیمه اول سال ۲۰۲۱، بیش از ۶۰۰'۰۰۰ نفر به دلیل درگیری شدید و خشک‌سالی آواره شدند (فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت هلال احمر، ۲۰۲۱).

استراتژی‌های معیشتی

شروع کوید-۱۹، افزایش نامنی و تغییرات آب و هوایی به تغییر استراتژی‌های معیشتی انجامیده است. هر دو ولایت در چند سال گذشته، حتی قبل از همه‌گیری، به دلیل کاهش نفوذ سیاسی در پایتخت و همچنین خشک‌سالی شدید، به صورت جدی متاثر شدند. حتی در قندهار، فصل کاشت از چهار فصل به دو فصل کاهش یافته است. از این رو، برای کاهش اثرات خشک‌سالی و محدودیت دسترسی به منابع، خانوارها در هر دو ولایت در صدد متنوع سازی منابع درآمدی بوده‌اند، اعم از زراعتی و غیرزراعتی، مانند مهاجرت و کار روزمزد. در طول سالیان گذشته، مهاجرت به ایران از هرات بیشتر از قندهار بوده است که اغلب برای بازپرداخت قروض گذشته یا به دلیل خشک‌سالی است. در عوض، اقتصاد قندهار با ورود وجوه نقدی بازسازی تقویت شد که اقتصاد این ولایت را بیش از حد فعال کرد (هوت و همکاران، ۲۰۱۶).

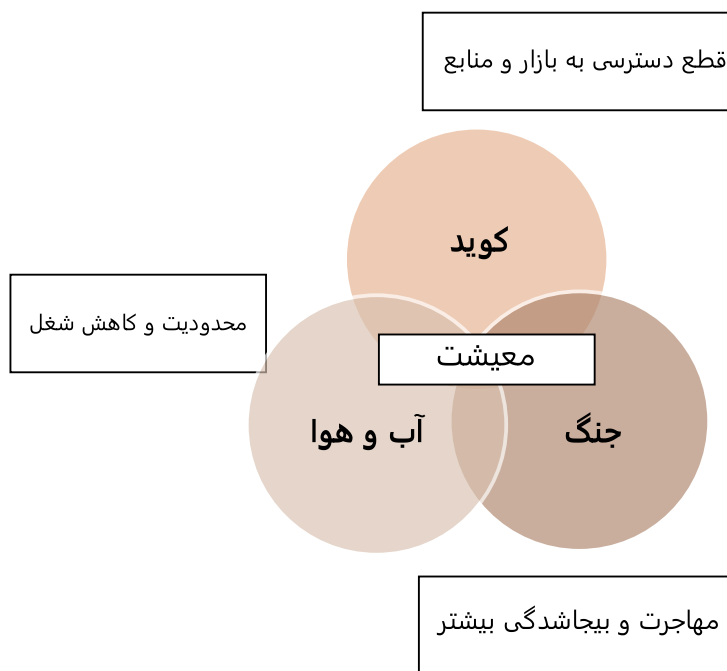
از دیگر منابع درآمدی رایج در این دو ولایت می‌توان به کار در کوره‌های خشت‌پزی، بخش ساخت و ساز، کار دستمزدی فصلی در بخش زراعت، فروش سبزیجات برای مصرف روزانه، کار در سازمان‌های غیردولتی و بخش‌های خصوصی و دولتی اشاره کرد. با این حال، کاهش فزاینده‌ای در همه این بازارها به میان آمده است و بسیاری از اوقات مردم ممکن است دسترسی محدودی به کار روزانه داشته

^۳ روزنامه افغانستان (۲۰۲۱) به تاریخ ۲۱، ۰۱، ۲۰۲۱ گزارش داد که برنامه REACH در برخی از مناطق کشور توسط طالبان متوقف شده است. این روزنامه به نقل از سخنگوی طالبان می‌نویسد: "در واقع شرایط ما برای این برنامه‌ها این است که باید با ما هماهنگ شود، شفافیت وجود داشته باشد و افراد فقیر توسط افراد بی طرف شناسایی شوند و کمک‌ها توسط آنها توزیع شود. در صورت عدم رعایت این شرایط، احتمال دزدی، فساد وجود دارد و ما آن را اجازه نمی‌دهیم." [ترجمه از متن فارسی] http://dailyafghanistan.com/national_detail.php?post_id=155365 (تاریخ دسترسی: ۲۰۲۲/۰۳/۰۳)

باشند و مهاجرت به ایران از زمان شروع کوید-۱۹ به سفری بسیار چالش برانگیز و پرخطر تبدیل شده است. بنابراین، در هر دو ولایت، معیشت، منابع درآمدی و سبک زندگی مردم به شدت تغییر کرد.

به طور قطعی، چنانچه شکل ۲ نشان می‌دهد، بحران‌های متداخل در افغانستان، همانطور که در دو ولایت ذکر شده مشاهده می‌شود، منجر به افزایش بیشتر مهاجرت و آوارگی، محدودیت و کاهش شغلی و عدم دسترسی به بازار و منابع شده است.

شکل ۱: بحران‌های متداخل و معیشت روستایی در قندهار و هرات

منبع: نویسندگان

روش‌ها و رویکردها

جمع‌آوری و تحلیل داده‌های کیفی

قندهار و هرات به دلیل شیوع کوید-۱۹، ناامنی و تغییرات آب و هوایی و همچنین ملاحظات عملی مرتبط به تحقیقات گذشته، برای تحقیقات ساحوی انتخاب شدند. ملاحظات عملی بدین معنا است که محققان قبلاً خط سیر معیشت در این مناطق را از سال‌های قبل بررسی کرده بودند (پن، هوت و غفوری، ۲۰۱۶؛ هوت و غفوری، ۲۰۱۶؛ پن و هوت، ۲۰۱۷). بنا بر این، تحقیقات قبلی یک خط مبنای اولیه را تشکیل می‌دادند که به جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات جدید ما کمک کرد.

ابزار کیفی بخشی از رویکرد Q-squared (ترکیب اطلاعات کیفی و کمی) است که توسط شبکه مشاوره فقر مزمن برای بررسی دینامیک فقر و رفاه، آزمایش و امتحان شده است (برای خلاصه آن، نگاه کنید به: دا کورتا و همکاران، ۲۰۲۱). این ابزارها برای غنایندسازی سوالات کلیدی تحقیق استفاده شد، سوالاتی که بر درک رفاه، پویایی آن، و منحنی‌های معیشتی تأثیرگذار بر آن، متمرکز بود. ابزارهای کیفی شامل مصاحبه با افراد آگاه (KII) در قندهار و هرات و مصاحبه تاریخچه زندگی با زنان و مردان در محل‌های تحقیق بود. هدف از مصاحبه با افراد آگاه درک زمینه‌های بحران‌های مختلف، فهم عناصر برنامه‌ای و پالیسی محدودیت‌زا و تقویت‌کننده در بخش معیشت در مناطق مورد مطالعه، و درک چگونگی توجه این عناصر به زمینه‌های بحران، بود. مصاحبه‌های تاریخچه زندگی برای درک توالی‌ها و فرآیندهای مهمی انتخاب شدند که رفاه افراد و خانوارها را تغییر دادند، و اینکه چگونه این فرایندها به نوبه خود بر خط سیر معیشت تأثیر می‌گذارد و از آن تأثیر می‌پذیرد. برای درک اشتراکات و تفاوت‌های دیدگاه‌های زنان و مردان، تلاش شد تعادل جنسیتی در مصاحبه‌ها رعایت شود. بخشی از مصاحبه‌های تاریخچه زندگی، بار دیگر به خانوارهایی مراجعه کرد که قبلاً در مطالعات گذشته در مورد خط سیر معیشت ذکر شده در بالا، با آنها مصاحبه شده بود، تا تغییر رفاه در طول زمان و در جایی که قبلاً یک خط مبنای ایجاد شده بود، به گونه دقیق‌تر درک شود.

ابزار پرسشنامه در ساحه و در یک محیط روستایی نزدیک کابل آزمایش شد. انتخاب محل آزمایش بر اساس ملاحظات امنیتی، صحتی و امکان‌سنجی در آن مرحله، انجام شد، همانطور که در بخش ۲.۲ به تفصیل شرح داده شده است. پس از فرآیند آزمایش، تیم تحقیقاتی برای ارزیابی نتیجه آزمایش گرد هم آمدند. اگرچه نتایج مفید بودند، اما محققان به تنوع محیط‌ها و ویژگی‌های خاص محل‌های مطالعه توجه داشتند، ویژگی‌هایی که نمی‌توان آن را به طور کامل در مرحله آزمایش در کابل در نظر گرفت.

داده‌های کیفی بین ماه‌های جون تا اواخر جولای ۲۰۲۱ جمع‌آوری شد. مصاحبه‌ها در اکثر موارد به صورت حضوری انجام شد، هرچند در برخی موارد با توجه به وخامت اوضاع امنیتی، از طریق تلفن و با کمک وابستگان مرد زنان خانوارها، مصاحبه صورت گرفت. محققان مصاحبه‌های برنامه‌ریزی شده را با اعضای زن و مرد خانوارهای منتخب در ولایت‌های قندهار و هرات در ماه‌های جون و اواسط جولای ۲۰۲۱ تکمیل کردند. ۳۷ مصاحبه (۲۶ مرد و ۱۱ زن) در هر دو ولایت انجام شد. از جمله این مصاحبه‌ها، هشت مصاحبه با مردان و زنان بیجا شده داخلی، ۲۰ مصاحبه در سطح خانوار، و ۹ مصاحبه با افراد آگاه با کنشگران محلی یعنی کارمندان سازمان‌های غیردولتی، صاحبان کسب و کار و دیگران، انجام شد.

داده‌ها سپس از طریق نرم افزار NVivo کدگذاری شد. چارچوب کدگذاری توسط شبکه ارزیابی فقر مزمن و به هدف درک منابع، دارایی‌ها، فعالیت‌ها و شوک‌های فراروی خانوار ایجاد شده بود. برای اطمینان از تناسب آن با بافتار (زمینه) افغانستان، چارچوب کدگذاری متناسب با بافت افغانستان تعدیل شد، به عنوان مثال، با ایجاد طبقه (node) هایی در مورد عوامل مرتبط با ناامنی، هنجارهای مرتبط با مردسالاری و ادراکات جنسیتی، و وجود بحران‌های مرکب و استراتژی‌های مقابله‌ای. علاوه بر تحلیل کدگذاری، روش‌هایی نیز به کار گرفته شد تا پروسه ردیابی شود. هدف این کار این بود که مجموعه تدابیری که برخی افراد و خانوارها از طریق آن توانستند منابع معیشتی را به گونه‌ای مدیریت کنند که به حفظ رفاه آنها کمک کرد در حالی که دیگران در غیاب منابع بدیل به سمت فقر سوق داده شدند، درک شود.

اطلاعات کمی داده‌های دوران کوید-۱۹

علاوه بر جمع‌آوری داده‌های عمیق کیفی که در بالا توضیح داده شد، ما همچنان توانسته ایم از سروی ۲۰۲۰/۲۰۱۹ درآمد، مصرف و نیروی کار برای تحلیل کمی فقر و کاهش رفاه در افغانستان استفاده کنیم. این سروی بین ماه‌های سپتامبر ۲۰۱۹ و اگست ۲۰۲۰ انجام شد، بنابراین با ماه‌های اولیه کوید-۱۹ همپوشانی دارد. این سروی نه تنها سطوح ملی و ولایتی را در بر می‌گیرد، بلکه طراحی قشربندی (stratification design) به کار گرفته شده در آن تحلیل بر اساس فصل (اداره ملی احصائیه و معلومات، ۲۰۲۱) را ممکن می‌سازد و در نتیجه ارزیابی تغییرات رفاهی در طول کوید-۱۹ را میسر می‌سازد. مجموعه داده‌های (dataset) کمی از مقامات دولتی مربوطه با اختیار کامل به دست آمده است.

تحلیل اولیه فقر و رفاه بر اساس سروی درآمد، مصرف و نیروی کار در تحقیق دیواکار (۲۰۲۲) ارائه شده است. مدل تحلیلی اساساً بر یک مجموعه رگرسیون‌های لجستیک استوار است که در صدد فهم همبسته (correlate) های کلیدی فقر و کاهش رفاه مردم افغانستان است. همانطور که در تحقیق دیواکار (۲۰۲۲) اشاره شد، رگرسیون لجستیک ما برای درک همبسته‌های دگرگونی فقر و رفاه استفاده می‌شود:

در برابر (،) قرار دارد زیرا در احتمال خانوار در زیر خط فقر در مدل ۱ و احتمال کاهش رفاه خانوار در سال منتهی به سروی در مدل ۲، (سرپرست) وکنور متغیرهایی است که ویژگی‌های سرپرست خانوار را مشخص می‌کند، (منطقه) مجموعه‌ای از متغیرهای ساختگی است که نشان می‌دهد خانوار در کدام منطقه زندگی می‌کند و H وکنور کنترل‌های خاص خانوار است.

ما همچنین رگرسیون‌های کونتایل همزمان را برای ارزیابی دقیق روابط در حال تغییر در زمینه توزیع رفاه به کار می‌گیریم. تحلیل عوامل استرس‌زای مضاعف (compounding stressors) در بحث پیوند فقر و کاهش رفاه، و رفاه جوانان، همانطور که در تحقیق دیواکار (۲۰۲۲) به تفصیل شرح داده شده است، هر دو در این مقاله خلاصه شده است. لازم به ذکر است که تحلیل کمی یک تصویر عمومی از همبسته‌های فقر و کاهش رفاه در سراسر کشور ارائه می‌دهد.

تکرار و مثلث‌سازی (triangulation) داده‌ها

ما تلاش کردیم، در موارد ممکن، یافته‌های تحقیق از داده‌های کمی و کیفی مثلث‌سازی شود. این کار از طریق ابزارها، روش‌ها و بحث‌های مربوط به یافته‌های در حال ظهور، انجام شده است. به عنوان مثال، ابزارهای داده‌های کیفی این مطالعه در همکاری نزدیک با تیم مشترک متشکل از محققان ساحوی که داده‌های کیفی را جمع‌آوری کردند و همچنین محققانی که مسئول تحلیل داده‌های کمی اند، تدوین شده است. به این ترتیب، ابزار کیفی دارای عناصری بود که برای توضیح بیشتر از برخی جنبه‌های داده‌های کمی استخراج شده بود. پس از انجام تحقیقات ساحوی، جلسات توضیحی اضافی برای بحث در مورد مسائل نوظهور، با تمرکز بر بحران‌های متداخل با همه محققان برگزار شد. این مسایل سپس در تحلیل کمی بیشتر مورد بررسی قرار گرفت. به عنوان مثال، یافته‌های کیفی حاکی از شوک‌ها و عوامل استرس‌زای مضاعف در دوره ناامنی و همچنین شوک‌ها و عوامل استرس‌زای مربوط به تغییرات آب و هوایی بود. این یافته‌ها در مرحله بعدی بر اساس داده‌های کمی در مطالعه مشابه (دیواکار، ۲۰۲۲) مورد بررسی قرار گرفتند. این تکرار فرصت داد جزئیات به دست آمده از دو محل جمع‌آوری داده‌های کیفی به تحلیل کمی در سطح افغانستان تعمیم یابد.

با این حال، رویکردهای ما همچنان دچار محدودیت‌هایی است. اول اینکه، مجموعه داده‌های (dataset) کمی که در این مقاله مورد استفاده قرار گرفته است، اواسط سال ۲۰۱۹ تا اواسط سال ۲۰۲۰ را پوشش می‌دهد، در حالی که داده‌های کیفی در سال بعد (اپریل-جولای ۲۰۲۱)، یعنی درست قبل از تغییر قدرت، جمع‌آوری شد. این امر با توجه به تغییرات قابل توجه در وضعیت کوید-۱۹ و وضعیت امنیتی در افغانستان در ۲ سال گذشته، اهمیت بسزایی دارد. خطر درون‌زایی (endogeneity) در مجموعه داده‌های کمی نیز وجود دارد که با اتکا بر اطلاعات کیفی برای تقویت فهم ما از این مسائل و تعاملات پیچیده، کاهش می‌یابد. علاوه بر این، تجزیه و تحلیل کمی بر یک معیار پولی برای ارزیابی فقر و همبسته‌های آن تکیه داشت، در حالی که تحلیل کیفی یک مفهوم چند بعدی از رفاه را به کار گرفت. همچنان، هم داده‌های کیفی و هم کمی بر سنج‌های (measures) ناامنی و تغییرات آب و هوایی تکیه می‌کنند که توسط خود افراد و خانوارها گزارش شده و ممکن است با رویدادهای واقعی متفاوت باشد. هدف مقایسه مستقیم بین روش‌ها نیست، بلکه ارزیابی تکمیل‌گری (مکمل یگدیگر بودن) و تمرکز بر نقاط قوت هر روش و نتایج آن است. در نهایت، تحلیل کمی، وضعیت عمومی را در سراسر ولایت‌های افغانستان پوشش می‌دهد، در حالی که تحلیل کیفی بر مکان‌های انتخاب شده در قندهار و هرات متمرکز است. باید تأکید کرد که هدف ما در داده‌های کیفی تعمیم به سطح کشور یا حتی ولایت نبود، بلکه ارائه درک عمیق در مورد پروسه‌ها و مسیرهایی بود که از طریق آن خانوارها تغییراتی را در رفاه خود تجربه کردند و درک آنچه که مسئول آن تغییرات بود (دا کورتا و همکاران، ۲۰۲۱).

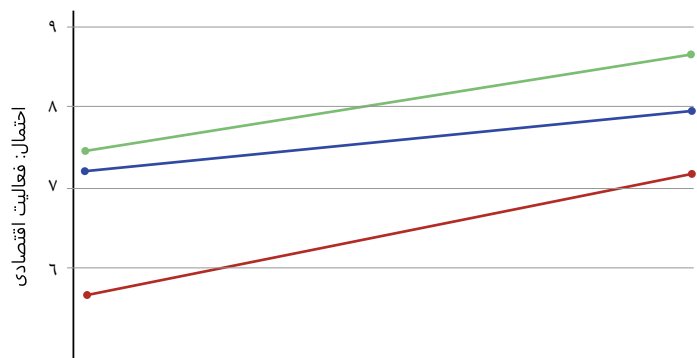
بحران چند لایه و فقیر شدن مردم

این بخش کاربرد روش‌های فوق را از نظر نتایج تحقیق بر بحران‌های متداخل و استراتژی‌های مقابله با این بحران‌ها، تشریح می‌کند. یافته‌های حاصل از داده‌های روش‌های ترکیبی به مجموعه‌ای از عوامل بلندمدت فقر اشاره می‌کند که در سه سطح بر خانوارها تأثیر می‌گذارد. مسائل سطح کلان در سه چالش اصلی دسته بندی شده است: همه‌گیری کوید-۱۹، بی‌ثباتی آب‌وهوا که توسط تغییرات اقلیمی تشدید شده و بی‌ثباتی سیاسی ناشی از انتقال قدرت و تشدید درگیری‌ها. مسائل سطح کلان مرتبط با همپوشانی کوید-۱۹، تغییرات آب و هوایی و بی‌ثباتی سیاسی دارای اثر هم‌افزایی (synergy) است و نوع منحصر به فردی از عامل فقر را به وجود می‌آورد که بر معیشت در افغانستان تأثیر می‌گذارد.

خشک‌سالی و تغییرات آب و هوایی در طول همه‌گیری

تحلیل داده‌های کمی به پیوندی اشاره می‌کند که به موجب آن حوادث طبیعی، ناامنی و طیفی از شوک‌های منفی و عوامل استرس‌زا در طول ماه‌های همه‌گیری نه تنها احتمال فقر را بیشتر ساخته است، بلکه این احتمال را که خانوارها از کاهش درآمد خود در سال منتهی به سروی گزارش دهند، بالا برد (دیواکار، ۲۰۲۲). به عنوان مثال، همانطور که در شکل ۳ نشان داده شده است، شوک‌های مربوط به بلایای طبیعی، زراعت یا قیمت مواد غذایی و محصولات مزرعه، در تابستانی که کوید-۱۹ و ناامنی در حال افزایش بود، (در مقایسه با عدم وجود این شوک‌ها) احتمال فقر و کاهش رفاه را بیشتر می‌سازد (دیواکار، ۲۰۲۲).

شکل ۲: احتمالات پیش بینی شده کاهش رفاه، به تفکیک فاجعه و فصل

بلایا/شوگ زراعتی/شوگ قیمت (=۱)

خزان ۲۰۱۹ زمستان ۲۰۲۰

تابستان ۲۰۲۰ بهار ۲۰۲۰

منبع: دیواکار (۲۰۲۲) بر اساس داده‌های سروی ۲۰۲۰/۲۰۱۹ درآمد، مصرف و نیروی کار

در محل‌های تحقیق کیفی در قندهار و هرات نیز، رابطه قوی بین تغییرات اقلیمی و فقر وجود داشت، عمدتاً از طریق تأثیر آن بر معیشت زراعتی. به عنوان مثال، خشک‌سالی تأثیر بسیار زیادی بر آب که منبع اصلی فعالیت‌های زراعتی است، داشته است. در چند سال اخیر، خشک‌سالی محصول و برداشت بخش زراعتی را به شدت کاهش داده و برداشت گندم در مقایسه با ۵ سال گذشته در وضعیت پایین‌تری پیش‌بینی شده است (دفتر هماهنگی امور بشردوستانه ملل متحد، ۲۰۱۸) وضعیتی که سبب شده است وابستگی مردم به سایر منابع درآمدی مانند کار روزمزد و مهاجرت بیشتر شود. یکی از پاسخ‌دهندگان گفت:

به دلیل خشک‌سالی و کمبود منابع آبیاری، درآمد را از دست میدادم، بیماری کوید، افرادی را که در کارخانه‌ها و سایر شرکت‌های تولیدی کار می‌کردند، مجبور کرد با بسته شدن شرکت‌ها، شغل خود را ترک کنند. درآمدی که از خارج داشتیم اکنون

متوقف شده است. در نتیجه وضعیت معیشت و اقتصادی ما را به شدت تحت تاثیر قرار داده است.^۴

از یک طرف، تدابیر پالیسی برای مقابله با کوید-۱۹ دسترسی به بازار کار را برای خانواده‌هایی که به کار دستمزد روزانه متکی بودند کاهش داد؛ بسته شدن سرحدات و بسته شدن مراکز و مناطق تجاری نیز باعث افزایش قیمت مواد غذایی شد. این پالیسی‌ها تأثیرات اجتماعی-اقتصادی این همه‌گیری را بر خانواده‌هایی که قبلاً به دلیل خشک‌سالی در رنج بودند، تشدید کرد. در واقع، ترکیبی از بلایا، و همچنین شوک‌های زراعتی و قیمت که در تحلیل کمی مشاهده شد، همانطور که در بالا ذکر شد، با افزایش احتمال فقر در دوره کرونا همراه بود. بر اساس داده‌های کیفی به دست آمده از ولایات هرات و قندهار، این ترکیب به نوبه خود توانایی کارگران را برای حمایت از خانواده‌های شان محدود می‌کند. به عنوان مثال، یکی از مصاحبه‌شوندگان خاطرنشان کرد:

خشک‌سالی بر محصول ما تاثیر گذاشته بود و به ویژه در هرات مشکل بزرگی بود. باران بسیار کم بود. یعنی در فصل زمستان تا ماه اپریل در هرات هیچ بارندگی نداشتیم.

همین مخاطب همچنان اذعان کرد که:

امروزه همه‌گیری کوید مشکلی است که درآمد مردم را تحت تاثیر قرار می‌دهد. گاهی اوقات بازار خوب است اما با افزایش بیماری و در زمان قرنطینه، بازارها رخصت می‌شوند که اقتصاد مردم به ویژه دهاقین و مالداران را نیز تحت تاثیر قرار داده است. وقتی لبنیات خود را به شهر می‌بریم، می‌دانیم که وقتی کوید افزایش یابد، تقاضا کاهش می‌یابد. به خاطری که مردم به بازار نمی‌آیند و تقاضای خرید و فروش کاهش یافته یا حتی به کلی متوقف شده است.^۵

افزایش بی‌ثباتی و ناامنی

علاوه بر این، تغییر سریع در وضعیت امنیتی، به ویژه در طول دوره همه‌گیری، و افزایش جرایم محلی، دسترسی به کار در بخش زراعت را که قبلاً تحت تأثیر خشک‌سالی و افزایش قیمت مواد غذایی قرار گرفته بود، کاهش داد. علاوه بر این، بی‌ثباتی سیاسی و تغییر رژیم باعث بی‌ثباتی بخش اقتصادی و کاهش درآمد، فرصت‌های کاری و دسترسی به بازارهای غلات و میوه‌های ملی و بین‌المللی شد و در نهایت راه را برای تهیدستی بیشتر مردم هموار کرد.

یکی از پاسخ‌دهندگان خاطرنشان کرد که چگونه این شوک‌های مختلف جمع شده و سبب افزایش ناامنی غذایی، ناامنی اقتصادی و مرگ و میر شده است:

کوید تاثیر شدیدی بر روحیه مردم گذاشت و مردم تحت استرس زیادی بودند. علاوه بر این، در زمان کوید، ناامنی در منطقه افزایش یافته است... در یک سال اخیر، قضایای سرقت، راهزنی و سایر فعالیت‌های جرمی به اوج خود رسیده است. ما در گذشته چنین ناامنی نداشتیم. در سطح روستا، مردم مایل نفر را می‌دزدند... با نگاهی به وضعیت اقتصادی، ناامنی، خشک‌سالی، بیکاری، ممکن است افرادی داشته باشیم که از گرسنگی جان باخته‌اند.^۶

این تأثیر ناامنی و افزایش جرایم محلی نه تنها چرخه کاری دهاقین را مختل کرد، بلکه دسترسی آنها به بازار را نیز محدود کرد. در نتیجه، دهاقین نتوانستند محصولات شان را به موقع بفروشند، که سبب کاهش بازدهی زمین و در بسیاری موارد باعث از دست رفتن دارایی‌های ثابت می‌شد. محدودیت‌ها در بخش تجارت مواد غذایی به دلیل قرنطینه‌های محلی کوید-۱۹ فشار بیشتری را بر معیشت مردم و دسترسی آنها به بازار برای مصارف روزانه‌شان و مهم‌تر از همه برای کار روزمزد وارد می‌کند:

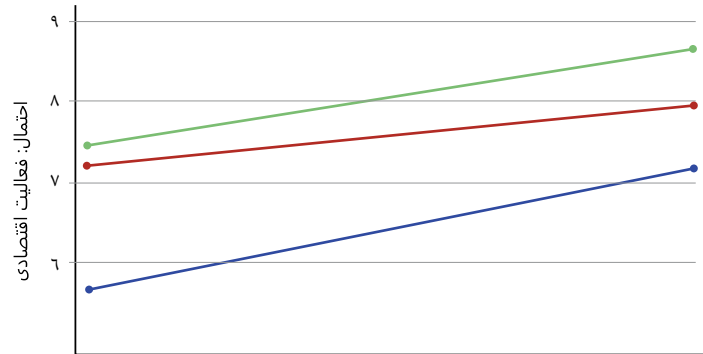
Sardar_M_HH_HRT_۰۵\Files\HH Interviews	۴
M.Khan_M_HRT_۱۷\Files\HH Interviews	۵
Ahmad_M_HRT_۰۲\Files\KII Interviews	۶

پس از شروع کوید، قیمت تیل به ۵۷ افغانی رسیده است. وقتی از دوکانداران می پرسیم چرا اینقدر گران است، می گویند سرحدات بسته است. هیچ گونه حمل و نقلی بین کشورها وجود ندارد، وضعیتی که بر واردات و صادرات تاثیر گذاشته است. بنابراین قیمت ها روز به روز بالاتر می رود.

علاوه بر این، برای غلبه بر کمبود مواد و دسترسی به مواد غذایی، در برخی از مناطق کشور، دولت شبانه بازارها را باز کرده بود. با این حال، پاسخ دهنده فوق به نگرانی در مورد بدتر شدن ناامنی در بازارهای شبانه اشاره کرد. ناامنی باعث این نگرانی شده که تاجران کمتر به منطقه شان مراجعه کنند، در نتیجه بازارهای محلی را بیشتر کساد می سازد.

همانطور که این فرآیندها را در داده های کیفی در هرات و قندهار مشاهده می کنیم، بین ناامنی در دوره کوید-۱۹ و کاهش رفاه به طور کلی در سراسر کشور نیز رابطه دیده می شود. در واقع، شکل ۴ نشان می دهد که خانوارهایی که در طول تابستان ۲۰۲۰ که همزمان بود با شروع کوید-۱۹، در یک منطقه ناامن کشور زندگی می کنند، نسبت به آنهایی که در مناطق امن تر کشور زندگی می کنند، به احتمال بیشتر شاهد کاهش رفاه هستند. داده های کیفی بالا نشان می دهد که نوسان قیمت ناشی از کوید-۱۹ نیز با ناامنی رابطه دارد، بدین معنی که مجاری شوک های قیمت که در تحلیل داده های کمی بالا مشاهده شد، در زمینه های ناامنی نیز صدق می کند.

شکل ۳: احتمالات پیش بینی شده کاهش رفاه، بر اساس ناامنی و فصل

بلایا/شوگ زراعتی/شوگ قیمت (= 1)

زمستان ۲۰۲۰

تابستان ۲۰۲۰ بهار ۲۰۲۰

منبع: دیواکار (۲۰۲۲) بر اساس داده های سروی ۲۰۲۰/۲۰۱۹ درآمد، مصرف و نیروی کار

همپوشانی تغییرات آب و هوایی، ناامنی و بیماری همه گیر که در بالا مورد بحث قرار گرفت عوامل متعددی را ایجاد کرده است که منابع خانوارها را نابود کرده و به فقر و از دست دادن رفاه کمک کرده است. در واقع، در حالی که نرخ فقر در زمان سروی ۲۰۲۰/۲۰۱۹، ۴۷.۱ درصد جمعیت بود، در زمان شروع کوید-۱۹ در فصل بهار بیشتر از آن بود. در این دوره فقر به ۵۲.۳ درصد جمعیت افزایش یافت. کاهش رفاه که توسط خود مردم گزارش شده نیز در طول کوید-۱۹ بسیار بیشتر بود. به عنوان مثال، ۳۴.۳ درصد جمعیت مصاحبه شده در تابستان ۲۰۲۰ بر این باور بودند که وضعیت اقتصادی آنها در زمان سروی در مقایسه با سال قبل از آن، بسیار بدتر بود. در مقابل، تنها ۱۹.۷ درصد جمعیت مصاحبه شده در خزان ۲۰۱۹ احساس کردند که وضعیت آنها در مقایسه با سال قبل از سروی، بسیار بدتر است (دیواکار، ۲۰۲۲).

فرصت‌های محدود جوانان برای بهبود رفاه

به دلیل این بحران‌های متداخل، جوانان گرفتار فقر و نزدیک به فقر با چالش‌های خاصی مواجه بودند که رفاه حال و آینده آنها را محدود می‌کرد.

نبود کار

سرپرستان جوان خانوار در افغانستان عموماً تحرک بیشتری داشتند، بیشتر به مشاغل دارای معاش اشتغال داشتند و افراد وابسته کمتری داشتند. همه اینها عواملی اند که در ادبیات کلان، از جمله در جنوب آسیا، به عنوان راه‌های مهم خروج از فقر ذکر شده است (دیواکار و شپرد، ۲۰۲۲). در عین حال، اگرچه اینها همبسته‌های مهمی بودند، اما به دلیل پالیسی‌های عمومی در این زمینه، کاملاً متزلزل بودند، به ویژه در طول ماه‌های کوید-۱۹. در واقع، یکی از چالش‌های کلیدی که در طول ماه‌های همه‌گیری تشدید شد، نبود فرصت‌های شغلی بود. تقریباً یک سوم سرپرستان خانوار در سروی ۲۰۲۰/۲۰۱۹ در هفته قبل از سروی کار نمی‌کردند. از جمع کسانی که به دنبال کار نبودند، دلایل مختلفی برای این امر داشتند. در میان سرپرستان جوان خانوار، فقدان شغل یکی از دلایل اصلی آنها برای عدم جستجوی کار بود. به طور کلی، این دومین دلیل رایج بود که سرپرستان خانوار در طول دوره کرونا به دنبال کار نمی‌گشتند. علاوه بر این، بیش از ۱۷ درصد سرپرستان جوان خانوار که در سال ۲۰۲۰/۲۰۱۹ به دنبال کار نبودند، اخراج موقت از کار را دلیل این امر ذکر کردند (دیواکار، ۲۰۲۲).

بر اساس داده‌های کیفی نیز، کوید-۱۹ کار و فرصت‌های کاری جوانان را در مناطق شهری و روستایی به شدت تضعیف کرد. کارگران روزمزد نمی‌توانستند به بازار کار دسترسی داشته باشند. افرادی که در بخش صنعتی کار می‌کنند به دلیل قرنطینه نمی‌توانند سر کار بروند. طبعاً، دهاقین نمی‌توانستند محصول خود را بفروشند، و توانایی آنها برای مقابله با سختی‌ها کاهش می‌یابد. علاوه بر این، تنها حوزه‌ای که فرصت‌های شغلی ایجاد می‌کرد، زراعت بود. با این حال، ظرفیت بسیار محدودی داشت و تنها بزرگان خانوار به آن مشغول بودند. در منطقه نیمه شهری، گزینه‌های موجود برای مردم کار روزمزد، کار در کوره‌های خشت پزی و، اگر وجود می‌داشت، ساخت و ساز بود. برخی از پاسخ دهندگان که مسن بودند شکایت داشتند که برای چندین هفته کار روزمزد نداشته‌اند. تنها گزینه برای بقا طلب حمایت از برخی سازمان‌ها بود.

خانواده و همسایه‌های خودمان که در شرکت‌های تولیدی کار می‌کردند، شغل خود را از دست داده‌اند زیرا کارخانه‌ها به دلیل کوید رخصت شده‌اند. در حالی که من بیکار هستم، پسر من نیز با از دست دادن شغلش بار اضافی می‌شود.^۸

قبل از کوید، ما تا ۲۵۰۰۰ افغانی معاش ماهانه داشتیم. وقتی مکاتب رخصت می‌شود، ما آن درآمد را نداریم و فقط من با معاش ۷۵۰۰ افغانی می‌مانم. بنابراین درآمد ما اکنون به ۷۵۰۰ افغانی کاهش یافته است.^۹

کار و معاشم را از دست دادم. از آنجایی که من معلم قراردادی مکتب بودم، دیگر معاش دریافت نمی‌کنم زیرا مکاتب به دلیل کوید رخصت هستند.^{۱۰}

در ارتباط با جنسیت و فقر، نتایج حاصل از تحلیل کمی حاکی از کاهش بالقوه تفاوت جنسیتی در مشارکت در فعالیت‌های اقتصادی در طول کوید-۱۹ است، از جمله در مناطقی که شوک‌ها و عوامل استرس‌زای ناشی از بلایا و ناامنی را تجربه می‌کنند. این کاهش تفاوت هم به دلیل کاهش مشارکت مردان در فعالیت‌ها و هم به دلیل افزایش اندک حضور زنان در فعالیت‌های اقتصادی در مناطق ناامن

Salam_M_HRT_۰۵\\Files\\HH Interviews ۸

Maqsood_M_HRT_۰۷\\Files\\HH Interviews ۹

Wajid_M_HRT_۰۸\\Files\\HH Interviews ۱۰

و در مناطقی است که با شوک‌های ناشی از بلایا مواجه هستند. در عین حال، مشارکت زنان در این فعالیت‌ها ممکن است به جای ارائه راهی برای خروج از فقر از طریق توانمندسازی اقتصادی، نشانه‌ای از روند تهیدستی و یک استراتژی بقا، از جمله در کارهای با دستمزد پایین، باشد^{۱۱}. علاوه بر این، همانطور که داده‌های کیفی نشان می‌دهد، بسیاری از زنان نیز مانند مردان شغل خود را در طول همه‌گیری از دست دادند:

ما زنانی را داریم که در صنایع مختلف فعال اند، مانند زنانی که در خانه‌های دیگران کار می‌کنند. در زمان قرنطینه کار نمی‌کردند و بیکار شدند. ما زنانی داریم که برای بازار قندهار اجناس مختلف تولید می‌کنند. وقتی بازار بسته است، این زنان نمی‌توانند محصولات خود را در بازار بفروشند، بنابراین، این زنان کار را از دست داده‌اند^{۱۲}.

بر اساس داده‌های کیفی، بسیاری از مردان جوان فقیر و تقریباً فقیر در مناطق مورد تحقیق در قندهار و هرات به دنبال گزینه‌های موجود دیگر که در بالا توضیح داده شد، بودند. علاوه بر این، در بسیاری از خانوارها، کودکان شروع به جمع‌آوری فلزات، کاغذ و پلاستیک مستعمل کردند تا در بازار بفروشند و از خانواده خود حمایت کنند. زنانی که قبلاً شاغل بودند یا شغل خود را از دست دادند و شروع به حمایت از مردان خود در بخش زراعت کردند یا در سایر فعالیت‌های درآمدزا مانند خیاطی، گلدوزی و سایر صنایع دستی کار می‌کردند. بازار کار خاصی برای آنها وجود نداشت.

حتی پس از فوت پدرم، ما روستای خود را در ولسوالی ژری ترک کردیم و به شهر قندهار آمدیم و در شهر به عنوان کارگر و حلبی‌ساز مشغول به کار شدیم. در واقع از دست دادن رییس خانواده از نظر اجتماعی، اقتصادی و مالی بر هر خانواده تأثیر منفی می‌گذارد^{۱۳}.

بازار اصلی کار روزمزد در شهر قندهار و به ویژه در ولسوالی دند کوره‌های خشت پزی است^{۱۴}.

من نمی‌توانم به خانواده ام کمک کنم. چون پس انداز یا سایر منابع درآمدی ندارم. فرزندان من روزانه فلزات، کاغذ و پلاستیک‌های مستعمل را جمع‌آوری می‌کنند و روزانه تا ۴۰ یا ۵۰ افغانی درآمد دارند^{۱۵}.

این مهاجرت اجباری و کار کودکان منجر به این شد که خانوارها با دستمزد اندک به کارهای سنگین مشغول شوند و رفاه اقتصادی آنها به مخاطره بیفتد.

نبود منابع

بر اساس تحلیل داده‌های کمی، سرپرستان جوان خانوارهای گرفتار فقر از نظر داشتن دارایی‌های کمتر هم در موقعیت محروم‌تری قرار دارند. ارزش کالاهای بادوام مصرفی آنها کمتر از نیمی از ارزش دارایی خانوارهای مسن کمتر از ۶۵ سال بود. سرپرست جوان خانوارهای فقیر، در مقایسه با سرپرستان مسن‌تر کمتر از ۶۵ سال، مواشی کمتری نیز داشتند، احتمال کمتری داشت که زمین‌های زراعتی قابل کشت داشته باشند و دسترسی کمتری به برق داشتند (دیواکار، ۲۰۲۲). بر اساس داده‌های کیفی نیز، جوانان معمولاً مالک زمین نبودند، به‌ویژه زمانی که پدر زنده بود. این وضعیت معمولاً ساختار مشترک خانواده و درآمد مشترک معیشتی را نشان می‌دهد. در موارد دیگر، موضوع اشتراک در مورد زمین‌های تازه به دست آمده نیز صدق می‌کند، جایی که به عنوان مثال:

۱۱ . و دیواکار (۲۰۲۲). رفاه جوانان در زمان کوید-۱۹. کابل: واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان. تاریخ بازیابی: ۱۵ اپریل ۲۰۲۲، از آدرس <https://areu.org.af/wp-content/uploads/pdf.working-paper5-19-Welfare-of-Young-Adults-amid-COVID/06/2022/062022-19-Welfare-of-Young-Adults-amid-COVID.pdf>

۱۲ Qadoos_M_KDR_09\\Files\\KII Interviews ۱۲

۱۳ Sajid_M_KDR_۱۲\\Files\\HH Interviews ۱۳

۱۴ Ibrahim_M_KDR_۱۹\\Files\\HH Interviews ۱۴

۱۵ Delbar_M_HRT_Files\\HH Interviews\\IDP۰۴ ۱۵

دامادم که در ایران زندگی می‌کرد برای من پول فرستاد که برایش زمین زراعتی بخرم. برایش در روستای مان زمین زراعتی خریدم. در حال حاضر زمین او را کشت می‌کنم که نیمی از محصول به او و نیمی به من می‌رسد.^{۱۷}

با این حال، کمبود فرصت‌های کاری و کاهش منابع درآمد، برخی از خانوارها را وادار ساخت منابع خود را بیشتر کاهش دهند. بسیاری از جوانانی که زمین داشتند، به دلیل رکود بازار کار، مجبور شدند زمین‌های خود را برای رفع نیازهای روزانه به گرو بگذارند:

اغلب مردم در صورت نیاز به پول زمین‌ها یا باغ‌های خود را به گرو یا اجاره می‌دهند. به دلیل وضعیت اقتصادی بد، یک روز قبل ح. ح. ح. یکی از تاجیکستان‌ها را در بدل ۹۰۰۰۰ افغانی به خسر خود گروه داده است. تاجیکستان را به این دلیل به گرو داد که برای خرید کود برای باغ‌ها و مخارج خانه پول کمبود داشت. او گفت که یک تاجیکستان دارای ۵۰ درخت انگور است و درآمد هر تاجیکستان حدود ۱۰۰۰۰ افغانی در سال است، معمولاً مردم یک تاجیکستان را ۹۰۰۰۰ افغانی گرو نمی‌گیرند، اما من این تاجیکستان را به برادر خانم می‌دهم، بنابراین او بیش از مبلغ رایج در این روستا، به من پول داد.^{۱۷}

فروش اضطراری دارایی‌ها اکثر زمانی رایج است که خانوارها با مشکلات صحتی مواجه بودند:

وقتی پدرم مریض بود، بیش از درآمدی که داریم خرج تداوی او کردیم. همین طور یک جریب زمین داشتیم، آن زمین را برای معالجه اش فروختیم. علاوه بر این، ما باغ انگور داریم، نیمی از آن باغ را به گرو دادیم و هنوز به گرو مانده است. از نظر مالی خیلی ضعیف شدیم و حالا قرضداریم.^{۱۸}

علاوه بر این، افزایش قیمت اقلام غذایی ضروری تأثیر زیادی بر میزان مصرف غذا، مصرف روزمره غذایی و رفاه کلی مردم داشت و در نتیجه باعث افزایش فقر و ناامنی غذایی به ویژه در مناطق دورافتاده شد.

خوب، درست نیست که بگوییم در خانواده چه اتفاقی می‌افتد، اما می‌توانم این را به شما بگویم که قبلاً ما میتوانستیم حداقل دو بار در ماه غذای خوب مانند گوشت بخوریم اما در حال حاضر حتی یکبار در ماه گوشت خوردن سخت است. ما باید روزگار خود را با مقدار ناچیزی از غلات و سبزیجات بگذرانیم.^{۱۹}

تحلیل داده‌های کمی نیز نشان می‌دهد که افراد جوان در مقایسه با سرپرستان مسن‌تر خانوار به احتمال بیشتر ناامنی غذایی را تجربه می‌کنند (دیواکار، ۲۰۲۲).

ضعیف شدن شبکه‌های اجتماعی

رایجین استراتیژی مورد استفاده برای مقابله با بحران در سطح خانوار، دسترسی به سرمایه از طریق شبکه‌های اجتماعی خانواده و دوستان است. به طور سنتی، این نوع استراتیژی مقابله‌ای در میان همه جوامع افغانستان به خوبی تثبیت شده است. در دوران کوید-۱۹، علاوه بر مشکلات اقتصادی، بسته شدن سرحدات و قرنطینه، مردم به دلیل نداشتن دسترسی به ارتباطات و شبکه‌های اجتماعی، با وضعیت غیرمنتظره دیگری مواجه شدند. پیش از این، زمانی که مردم با کمبود مواد غذایی یا سایر مشکلات اقتصادی مواجه می‌شدند، از شبکه‌های اجتماعی خود استفاده می‌کردند^{۲۰}؛ اما کرونا این شبکه‌ها و ارتباطات را قطع کرد و مردم را در وضعیت نامشخصی قرار داد

Wahid_M_HRT_۱۵\\Files\\HH Interviews ۱۶

Hafiz_M_HRT_۱۲\\Files\\HH Interviews ۱۷

Sadiq_M_HRT_۰۷\\Files\\HH Interviews ۱۸

GulWali_M_KD_۱۶\\Files\\HH Interviews ۱۹

۲۰ شاه، ت. و غفوری، الف. (۲۰۱۹). زندگی با قرضه: محدودیت‌های قرضه‌ی غیر رسمی مصنوعیت معیشتی در ولایت هرات، افغانستان. لندن: کنسرسیوم تحقیقاتی معیشت امن. تاریخ بازیابی: ۳۱ مارچ ۲۰۲۲، از آدرس <https://areu.org.af/publication/on-borrowed-time-the-limits-of>

و دسترسی آنها به قرضه را دشوار ساخت. در برخی موارد، افرادی که به قرضه دسترسی داشتند، از تعداد محدودی از بستگان به ویژه اقوام نزدیک خود مانند پسر کاکا و خواهر و برادر قرض دریافت می کنند. جوانانی که دسترسی به قرضه را از دست دادند در بخش زراعت مشغول به کار شدند.

فقر وجود دارد و بیکاری اکنون افزایش یافته است. مردم از همدیگر امید ندارند زیرا همه آنها بیکار و فقیر هستند. اگر کسی به شخصی پول بدهد، قرض دهنده به این فکر می کند که آن شخص چگونه پول وی را پس می دهد. به همین دلیل است که مردم از کمک به یکدیگر سرباز می زنند. در زمان نیاز، اگر کسی توان مالی داشته باشد، به هم کمک نمی کنند، زیرا قرض دهندگان فکر نمی کنند که پول خود را پس بگیرند.^{۲۱}

توان مالی افراد بسیار کاهش یافته است. فرهنگ ما این است که اگر کسی به غذا نیاز دارد، در شرایط سخت به عنوان حق همسایه از او حمایت می کنیم. با این حال، کوید، ناامنی و خشکسالی توانایی مالی مردم را کاهش داده است. مردم نمی توانند مریضان خود را معالجه کنند و از ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ افغانی به افراد دیگر قرض می دهند که برای شان سخت است. اما تعداد کمی از افراد ممکن است به اقوام و دوستان نزدیک خود قرض بدهند.^{۲۲}

بنابراین، تنها گزینه مردم این بود که قرضه غیررسمی دریافت کنند. برای انجام این کار، اغلب زمین خود را به عنوان یک استراتژی مقابله ای به گرو می گذارند. این کار منجر به عدم دسترسی به باغها برای مدت طولانی و کاهش درآمد افراد می شود.

مهاجرت جوانان و جابجایی کل خانوارها نیز از عوامل رایج تضعیف شبکه های اجتماعی مردم بود.

با این حال، زمانی که به ولایت هرات آواره شدیم، همه چیز تغییر کرده است. من کسی را در این جا نمی شناسم. بنابراین در زمان نیازمندی نمی توانم درخواست کمک یا قرض داشته باشم. در پنج یا شش ماه اخیر که به اینجا آمدیم فقط ملک این قریه را می شناسم. گاهی که روزمزدی پیدا می کند از من می خواهند که بروم کار کنم. به جز او، هیچکس ما را در این منطقه نمی شناسد و از وضعیت مالی ما بی اطلاع هستند.^{۲۳}

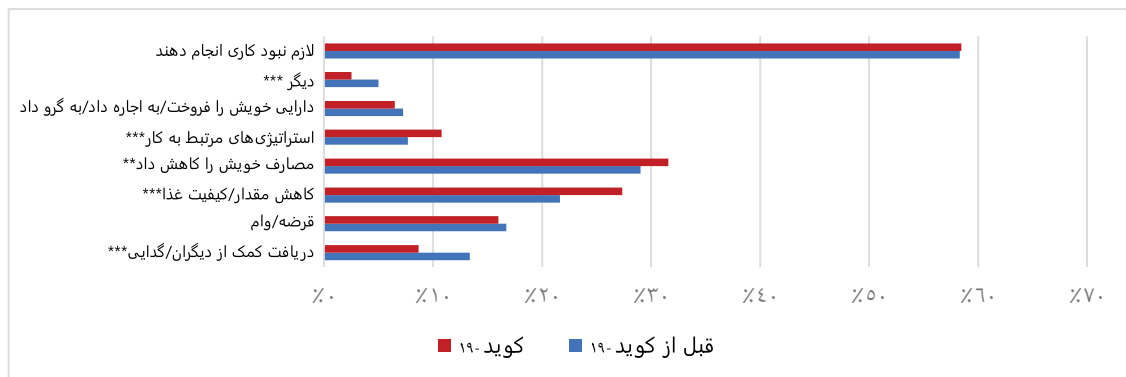
من ۲۷ سال سن دارم. ۵ سال پیش ازدواج کردم. یک سال پیش پدرم در ولسوالی شیندند کشته شد. در نتیجه زندگی سختی دارم. از زمان درگذشت پدرم، من مسئولیت سرپرستی ۱۰ نفر از اعضای خانواده را بر عهده دارم. من با مشکلات زیادی از جمله بیکاری، اقتصاد ضعیف مواجه هستم، ارتباط اجتماعی ندارم تا از مردم اینجا کمک بگیرم.^{۲۴}

مسدود شدن استراتژی‌های مقابله‌ای

واکنش‌های بین‌المللی و محلی برای مقابله با این بحران‌ها و تأثیرات آن بر جوانان ایجاد شد اما به دلیل شدت آن، واکنش‌ها اغلب قادر به حل این بحران‌ها نبود. علی‌رغم تخصیص طیف وسیعی از منابع مالی بین‌المللی و برنامه‌ای که در بخش ۲ ذکر شد، تیم تحقیقاتی ساحوی شواهد بسیار محدودی یافتند که نشان می‌داد کمک‌هایی توسط افراد در محل‌های پروژه دریافت شده است. فساد گسترده، وخامت اوضاع امنیتی در سراسر کشور و تا حدی سیاسی کردن برنامه ملی REACH توسط دفتر رئیس‌جمهور سبب شد کمک‌های کوید-۱۹ تحت رهبری دولت و با حمایت مالی کمک‌کنندگان در دوران قبل از آگست، تنها به جاهای محدود برسد. شایان ذکر است که مخالفان نظامی دولت در زمان انجام تحقیقات ساحوی هیچ واکنش یا برنامه خاصی برای حمایت از جوامع متأثر از کوید-۱۹ و یا خشک‌سالی نداشت^{۲۵}.

در نتیجه، خانوارها برای مقابله با شوک‌های منفی و عوامل استرس‌زا، گاهی مجبور به اتخاذ انواع استراتژی‌های مقابله‌ای اغلب فرسایشی می‌شدند که باعث کاهش بیشتر رفاه می‌شد. همانطور که در تحقیق دیواکار (۲۰۲۲) خلاصه شده است، بسیاری از خانوارها در افغانستان در سال ۲۰۲۰/۲۰۱۹ مصارف شان را کاهش دادند که به افزایش ناامنی غذایی به ویژه در دوره مقارن کوید-۱۹ کمک کرد (شکل ۵). تفاوت‌های دیگر در استراتژی‌های مقابله که به ماه‌های قبل و زمان کوید-۱۹ تفکیک شده است، شامل کاهش اتکا به سرمایه اجتماعی محلی در حال زوال، و افزایش در استراتژی‌های مرتبط با کار بود که شاید در پاسخ به زوال سرمایه اجتماعی است (دیواکار، ۲۰۲۲). با این حال، مهاجرت به عنوان یک استراتژی مرتبط با کار با توجه به قرنطینه و بسته شدن سرحدات، محدود شد.

شکل ۴. استراتژی‌های اصلی خانوارها برای مقابله با شوک‌های منفی، به تفکیک دوره کوید-۱۹

منبع: دیواکار (۲۰۲۲) بر اساس داده‌های سروی ۲۰۲۰/۲۰۱۹ درآمد، مصرف و نیروی کار

ما این استراتژی‌های مقابله‌ای را در داده‌های کیفی در بخش پایین بیشتر بررسی می‌کنیم. برخی از این استراتژی‌ها به موضوعاتی مربوط می‌شوند که قبلاً در بخش بالا در باره جوانان شناسایی شد، اما در اینجا به‌طور خاص به عنوان پاسخی برای مقابله با بحران‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرند.

قرضه در زمانه ضعف شبکه‌های اجتماعی

همانطور که در بالا ذکر شد، به دلیل افزایش مشکلات مالی، شبکه‌های اجتماعی تضعیف شد. این امر اغلب منجر به جایگزینی قرضه غیررسمی شد که میزان قرضداری خانوارها را افزایش داد. هزینه‌های عروسی، طویانه عروس، مصارف فاتحه، هزینه‌های درمانی یا تداوی، مصارف روزانه و برخی مراسم فرهنگی- مذهبی مسائلی است که مردم برای آن قرض می‌گیرند. پاسخ دهندگانی از ولایت‌های

قندهار و هرات دلایل خود را برای گرفتن قرض این گونه شرح دادند:

ما ۱۵۰۰۰۰ افغانی گرفتیم تا پیشکش (کله) عروس مان را بپردازیم. مجموع پیشکش او ۵۰۰۰۰۰ افغانی بود. ما برای مصارف روزانه خود ۵۰۰۰۰ افغانی قرض گرفتیم، هیچ پولی برای تامین مخارج روزانه (از جمله غذا، دوا و غیره) نداشتیم.^{۲۶}

من ۲۱۰۰۰۰ افغانی قرضدار هستم. ۱۰۰۰۰۰ افغانی برای مراسم فاتحه پدرم، ۵۰۰۰۰ افغانی برای معالجه فرزندانم و ۶۰۰۰۰ افغانی برای مراسم عروسی ام گرفتم.^{۲۷}

وقتی پدرم مریض بود، بیش از درآمدی که داریم خرج تداوی اش کردیم. همین طور یک جریب زمین داشتیم، آن زمین را برای معالجه اش فروختیم. علاوه بر این، ما یک باغ انگور داریم، نیمی از آن باغ را به گرو دادیم و هنوز در گرو است. از نظر مالی خیلی ضعیف شدیم و الان قرضدار هستیم.^{۲۸}

مردم می‌توانند این نوع قرض‌ها را با کار طولانی مدت که بازپرداخت آن سال‌ها طول می‌کشد، برگردانند، یا باید املاک و دارایی‌هایی را که به نوبه خود منبع درآمد هستند، بفروشند. به عنوان مثال، یکی از پاسخ دهندگان قطعه‌ای از مزرعه خود را به گرو داد تا عروسی پسرش را برگزار کند. یکی دیگر از پاسخ‌دهندگان برای بازپرداخت قرض و کمک به ازدواج پسر بزرگش، قطعه‌ای از زمین و یک گاو را فروخت.

جایگزینی استراتژی‌های کاری و استراتژی‌های کاری پرخطر

در زمان سختی، محدودیت‌های اقتصادی، و کرونا، خانوارها منابع درآمد دیگری شناسایی کردند مانند کار دستی زنانه، خانواده‌هایی که فرزندان خود را برای جمع‌آوری کیسه‌های پلاستیکی می‌فرستند؛ برخی از خانواده‌ها که نمی‌توانستند در بخش‌های دیگر مانند زراعت و ساختمان‌سازی کار روزمزد پیدا کنند، به کوره‌های خشت‌پزی رو آوردند. این گذار از سختی آنها کاسته است، اگرچه پیامدهای منفی مانند کار اطفال را در پی دارد. چنین استراتژی‌هایی در کوتاه مدت مفید بودند، اما پیامدهای آن فاجعه بار است و معیشت آنها را در دراز مدت آسیب می‌زند؛ به عنوان مثال، کار در کوره‌های خشت‌پزی به نیروی فیزیکی شدید نیاز دارد و در درازمدت باعث صدمات فیزیکی دائمی می‌شود، به این معنی که اطفال نمی‌توانند به مکتب بروند.

من خیاطی را بلد هستم، بنابراین در خانه خیاطی می‌کنم. خواهران شوهرم مهارت شروع هیچ فعالیتی در خانه را ندارند. بیکار هستند. می‌توانند گلدوزی کنند، بنابراین گاهی اوقات این کار را انجام می‌دهند و می‌توانند مقداری پول به دست آورند. زمانی که ما در ولسوالی ادرسکن بودیم، از مردم دیگر پشم می‌گرفتیم و برای آنها میریسیدیم و مزد خود را می‌گرفتیم، در ادرسکن به ازای هر کیلوگرام ۲۰۰ افغانی می‌گرفتیم، اما در اینجا به ازای هر کیلوگرام فقط ۱۶۰ تا ۱۷۰ افغانی می‌گیریم.^{۲۹}

دیروز رفتم کار روزمزد پیدا کنم. کار روزمزد پیدا کردم، باید از خانه یک نفر خاک بیرون می‌کشیدم. در نهایت برای کل روز ۱۵۰ افغانی به من داد. اولاً، یافتن کار روزمزد بسیار چالش برانگیز است. دوم، وقتی کار روزمزد را میبینم، دستمزد ناچیز است. برادرهای دیگرم خورد هستند اما روزها کاغذها و پلاستیک‌های مستعمل را جمع‌آوری می‌کنند و می‌فروشند.^{۳۰}

Marzia_F_HRT_۰۲\Files\HH Interviews ۲۶

Hastigu_M_HRT_Files\HH Interviews\IDP۰۱ ۲۷

Zareef_M_HRT_۰۷\Files\HH Interviews ۲۸

Sheeba_M_HRT_۰۸\Files\HH Interviews ۲۹

Hameed_M_KDR_Files\HH Interviews\IDP۰۳ ۳۰

از زمانی که به اینجا آمده ایم، مشکلات ما بیشتر شده است. شوهرم کار درست و منظمی ندارد، پسرانم برای جمع آوری پلاستیک به سرک‌ها می‌روند. اگر بتوانند مقداری جمع آوری کنند، می‌توانند حداقل ۱۰ افغانی در هر کیلوگرام دریافت کنند. بعضی‌ها می‌گویند نباید پسرانم را به سرک بفرستم، برای سلامتی شان خوب نیست. ولی ما چه کار می‌توانیم بکنیم؟ اگر آنها را نفرستم، چه بخورند، قبل از اینکه در اثر کوید بمیریم، در فقر خواهیم مرد^{۳۱}.

آوارگی و مهاجرت

مهاجرت یکی از بهترین راه‌ها برای جمع آوری پول برای پرداخت قروض بوده است. در واقع حواله پول از ایران و سایر کشورها در زمان بحران خانوار، ازدواج و سایر رویدادها مهم تلقی می‌شود. مردم، عمدتاً باشندگان هرات، برای کار و کمک به خانواده‌های شان به ایران می‌روند. با این حال، از آغاز شیوع کوید-۱۹، دولت ایران هزاران مهاجر را به افغانستان برگردانده است (رحیمی، ۲۰۲۱). این امر دسترسی آنها به منابع و بازار کار را محدود کرده است.

وضعیت برای کارگران روزمزد بدتر بود. برخی مشاغل وجود داشت، اما به دلیل جنگ، مردم قادر به کار نبودند. بنابراین مردم بیشتر اوقات بیکار بودند. همه جای شیندند همین وضعیت را داشت. او [شوهرش] همین چند ماه پیش برگشت. او آخرین بار فقط ۳ ماه در ایران ماند. او برگشت چون پدرش کشته شد و مردی در خانه نبود. بنابراین، او باید بر می‌گشت^{۳۲}.

یکی از پسرانم برای کار به ایران رفت اما رد مرز شد. او در پایان مارچ ۲۰۲۱ به خانه بازگشت. پس از ۴۰ روز اخراج شد. او برای به دست آوردن پول به ایران رفت، زیرا ما مبلغ ۱۵۰۰۰۰ افغانی برای پرداخت پیشکش همسرش قرض گرفتیم. بنابراین، ما تا کنون نتوانسته ایم آن قرض را بپردازیم^{۳۳}.

دو دلیل وجود دارد، اول ناامنی اما مهمترین دلیل آن مشکلات اقتصادی در افغانستان است. این سختی مردم را وادار کرد تا با خانواده به ایران مهاجرت کنند^{۳۴}.

Khatira_F_HRT_Files\\HH Interviews\\IDP۰۴ ۳۱

Shukria_F_HRT_Files\\HH Interviews\\IDP۰۱ ۳۲

Balqees_F_HRT_۱۵\\Files\\HH Interviews ۳۳

A.Malik_M_HRT_۰۳\\Files\\KII Interviews ۳۴

نتیجه‌گیری و سفارشات

این مقاله استدلالی بحران متداخل ناشی از کوید-۱۹، درگیری‌ها و چالش‌های آب و هوایی که معیشت روستایی در افغانستان را تحت تاثیر قرار داده است، و اینکه چگونه جوانان به طور خاص تحت تاثیر قرار گرفته‌اند، را بررسی می‌کند. این مقاله توضیح داد که استراتژی‌های معیشت روستایی و نیمه روستایی در طول یک دوره بسیار آسیب‌زا در زندگی آنها، با شیوع گسترده همه‌گیری کوید-۱۹، افزایش سطح خشونت و وضعیت خشک‌سالی مداوم در سال ۲۰۲۱، چگونه تکامل یافته و تغییر کرده است. عواملی که پس از تغییر رژیم در مرحله بعدی (پس از آگست ۲۰۲۱) اضافه شد یک محیط منحصر به فرد ایجاد کرد که در آن سیستم معمول استراتژی‌های مقابله‌ای، مانند سیستم قرضه متکی بر شبکه‌های اجتماعی، استراتژی‌های کاری جایگزین و مهاجرت، به شدت محدود شده و باعث فقر بیشتر کل جمعیت می‌شود. مهمتر از همه، این مقاله وضعیت تاریک و پرتنش را که افغان‌ها قبل از تغییرات اواسط آگست ۲۰۲۱ در آن زندگی می‌کردند، نشان می‌دهد. پیامدهای تغییر سیاسی سال گذشته، علاوه بر محدودیت‌های اقتصادی، بسته شدن سرحدات و قطع کمک‌های انکشافی، وضعیت کشور را بیش از پیش بدتر کرده است.

این مقاله ماهیت منحصربه‌فرد تجربه افغانستان از کوید-۱۹ را برجسته می‌سازد که همزمان با بحران‌های متداخل مانند درگیری شدید و خشک‌سالی مداوم ترکیب شده است. این مطالعه نشان داد که این بحران‌های متعدد نه تنها چرخه کار را برای بخش اعظم معیشت روستایی مردم مختل کرده است، بلکه آنها را از دسترسی اولیه به بازار، تجارت و شبکه‌های اجتماعی نیز محروم کرده است. این مقاله عوامل کلیدی را شناسایی کرد که باهم باعث فقیر شدن مردم در محل‌های مورد مطالعه در قندهار و هرات شدند. این عوامل نه تنها شامل بحران‌های متداخل، بلکه شامل پیامدهای آنها است که در قالب اثرات تورم، افزایش قیمت مواد غذایی، بحران‌های سطح خانوار، استراتژی‌های مقابله‌ای و آوارگی و مهاجرت پدیدار می‌شود. این مثال‌ها همگی به پیوند و تلاقی قوی بین چالش‌های سه‌گانه جنگ، کوید-۱۹ و آب و هوا اشاره می‌کنند که بر معیشت مردم تأثیر گذاشته است.

تحلیل و یافته‌های این مطالعه برای تدوین کنندگان پالیسی‌های بشردوستانه و انکشافی و ادارات اجرای برنامه نیز مهم است. بنابراین، ما چندین سفارش را ارائه می‌دهیم:

اول، نیاز به اذعان به همپوشانی (تداخل) بحران و پاسخ جمعی مدیریت بحران به مسائل، به ویژه در هنگام برخورد با بحران‌های بشردوستانه در محیط‌های دچار خشونت و بی‌ثباتی طولانی. همین اکنون، پلان رسیدگی بشردوستانه ۲۰۲۲ "تمرکز همزمان بر کسانی که در نتیجه درگیری‌ها و بلایا به کمک‌های اضطراری نیاز دارند، علاوه بر افراد آسیب‌پذیر دارای نیازهای بشردوستانه" را تأیید می‌کند (پلان رسیدگی بشردوستانه، ۲۰۲۲). علاوه بر این، حضور عملیاتی بشردوستانه قوی نیز در افغانستان وجود دارد، به طوری که ۱۹۱ سازمان (۱۰۷ سازمان غیردولتی داخلی، ۷۲ سازمان غیردولتی بین‌المللی و ۱۲ اداره سازمان ملل) بین جنوری تا مارچ ۲۰۲۲ به طور فعال در حال ارائه کمک‌های بشردوستانه اند که بالاترین تعداد در ۵ سال گذشته است (دفتر هماهنگی امور بشردوستانه ملل متحد، ۲۰۲۲)^{۳۵}. این سازمان‌ها عمدتاً در بخش‌های امنیت غذایی و زراعت و مصونیت فعال اند. با این حال، همانطور که تحلیل ما نشان می‌دهد، نیاز شدیدی به اقدام چندبُعدی از جمله در همین بخش‌ها وجود دارد، اما این اقدامات باید به دسترسی به خدمات آموزشی و صحتی، کمک‌های معیشتی، و خدمات مالی فراگیر برای مقابله با قروض هنگفت که بسیاری از خانوارها به عنوان استراتژی مقابله‌ای منفی به آن متوسل می‌شوند، توسعه یابد. پاسخ‌های همه‌جانبه نه تنها به درک بهتر زمینه و پاسخ‌ها کمک می‌کند، بلکه در طولانی‌مدت و به گونه مؤثرتر به مسائل رسیدگی می‌کند.

در همین راستا، کمک‌کنندگان باید در انجام مطالعات نظارت بر فقر از بحران‌های متداخل مانند کوید-۱۹، جنگ و آب و هوا به عنوان چارچوبی برای تحلیل استفاده کنند. این کار نه تنها پیوندها و همپوشانی‌های بین این سه عنصر را برجسته می‌کند، بلکه به درک عمیق‌تر فقر و آگاه‌سازی استراتژی‌های مناسب کاهش فقر کمک می‌کند. تکیه بر داده‌های حاصل از روش‌های ترکیبی که می‌توانند از طریق تحلیل کمی همبسته‌های فقر و آسیب‌پذیری امکان‌تعمیم بخشیدن را فراهم سازد، و درک عمیق از ترکیب‌ها، توالی‌ها و فرآیندهایی که می‌توانند از طریق داده‌های کیفی به بهبود رفاه کمک کنند، در این فرآیند مهم است. مطالعه حاضر گامی در این راستا است، هرچند لازم است با افزودن اطلاعات بیشتر، به‌ویژه در دوره کنونی پس از ۱۵ آگست ۲۰۲۱، به‌روزرسانی شود.

۳۵ این سازمان‌ها شامل موارد زیر است: "شرکایی که دارای پروژه فعال اند و از سوی صندوق بشردوستانه افغانستان (AHF) تمویل می‌شود؛ سازمان‌هایی که از طریق ReportHub فعالیت‌ها را بر اساس پلان رسیدگی بشردوستانه (HRP) گزارش می‌دهند؛ و سازمان‌هایی که مستقیماً یک برنامه بشردوستانه را اجرا می‌کنند یا ارزیابی یا نظارت (حضور عملیاتی) را انجام می‌دهند و به دفتر فرعی OCHA (دفتر هماهنگی امور بشردوستانه ملل متحد) و تیم‌های بشردوستانه منطقه‌ای (HRT) گزارش می‌دهند." (دفتر هماهنگی امور بشردوستانه ملل متحد، ۲۰۲۲).

دوم، با نگاه به شواهد حاصل از این مطالعه در شرایط کنونی، لزوم تقویت بیشتر پیوندهای موجود بین پاسخ‌های بشردوستانه و انکشافی به بحران، آشکارا دیده می‌شود. در حالی که اولویت فعلی برای مردم افغانستان اقدام بشردوستانه توسط اکثر ادارات کمک کننده بین المللی است، اما این کار به تنهایی بدون پرداختن به تدابیر متمرکز بر کمک‌های انکشافی درازمدت موفق نخواهد شد. در ارتباط با همین موضوع، کوید-۱۹ هنوز به پایان نرسیده است، و برنامه‌های کمکی و حمایتی باید به تأثیرات بلندمدت آن بر معیشت مردم توجه کنند.

افغانستان تا حد زیادی بر مصونیت اجتماعی در محدوده پیوند کمک‌های بشردوستانه-انکشاف-صلح تمرکز کرده است، هرچند هنوز هیچ نتیجه جمعی شناسایی نشده است (کمیته دایمی بین اداره‌ای، ۲۰۲۱). در آینده، این پیوند می‌تواند مصونیت اجتماعی را با سایر برنامه‌های رشد اقتصادی و انکشاف بشری حامی فقرا که از «رشد از پایین به بالا» حمایت می‌کنند، قوی‌تر ادغام کند (شپرد و همکاران، ۲۰۱۹).

حوزه سوم جلب توجه و تدوین پاسخ‌های مناسب در عرصه پالیسی و برنامه‌ریزی برای بهبود رفاه و شمولیت جوانان است. یافته‌های این مطالعه نشان داد که چگونه جوانان سرپرست خانوار دارایی‌های کمتری داشتند و در طول دوره کرونا بیشتر در معرض ناامنی غذایی و فقر بودند. بنابراین، برنامه‌های بشردوستانه و انکشافی آینده باید خانوارهای تحت سرپرستی جوانان را در نظر بگیرد.

یک مطالعه اخیر که راه‌های شمولیت جوانان در افغانستان را تحلیل می‌کند، توصیه‌های زیر را ارائه کرد: تقویت گفت‌وگو در دولت برای ایجاد تعهد مشترک به شمولیت جوانان، تقویت شمولیت جوانان در پروژه‌ها از طریق تدوین اهداف فرعی؛ تکمیل شمولیت اقتصادی با تلاش‌های انسجام اجتماعی؛ مشارکت دادن جوانان به عنوان عوامل تغییر، گسترش آموزش مهارت در مناطق روستایی همراه با ایجاد شغل؛ و توجه به محرومیت‌های خاص ناشی از آسیب‌پذیری‌های متقاطع (بانک جهانی، ۲۰۲۰). در همین راستا، کمک کنندگان باید قبل از برنامه‌ریزی برای ارائه خدمات، خصوصیات کلیدی هر محیط را در نظر بگیرند. درک بهتر و روشن‌تر از معیشت جوانان می‌تواند به ارائه بهتر کمک‌های فوری، کوتاه مدت و بلند مدت کمک کند.

منابع و مآخذ

الجزیره، ۲۰۲۱. با پیشروی طالبان، افغان‌ها به کمپ شهری قندهار می‌گریزند. <https://www.aljazeera.com/gallery/afghans-flee-to-kandahar-city-camp-as-taliban-advances> /۲۹/۷/۲۰۲۱

تاریخ مراجعه: ۲۰۲۲/۳/۱۵

شبکه ارزیابی فقر مزمن (۲۰۲۲). برنامه نظارت بر فقر ناشی از کرونا: بولتن مارچ ۲۰۲۲ افغانستان.

<https://www.chronicpoverty.org/covid19-poverty-monitor/afghanistan-march>

تاریخ مراجعه: ۱ می ۲۲

و. دیواکار. رفاه جوانان در زمانه کوید-۱۹. کابل: واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، ۲۰۲۲.

پلان رسیدگی بشردوستانه (۲۰۲۲). پلان رسیدگی بشردوستانه افغانستان

<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan-humanitarian-response-plan.pdf>. ۲۰۲۲

تاریخ مراجعه: ۱ جون ۲۰۲۲

هوت، د.، الف. پن، و الف. غفوری. منحنی‌های معیشت در افغانستان: شواهدی از سه روستا در ولایت هرات. لندن: کنسرسیوم تحقیقاتی معیشت امن، ۲۰۱۶.

کمیته دایمی بین‌اداره‌ای (۲۰۲۲). ترسیم شیوه مطلوب در اجرای رویکردهای پیوند کمک بشردوستانه-انکشاف-صلح: گزارش تلفیقی.

<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Synthesis%20-%20Mapping%20-%20report%20-%20practice%20good%20approaches%20nexus%20humanitarian-development-peace%20of%20implementation%20the%20in> pdf. ۲۹/۲۰۲۱

فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ (۲۰۲۱). افغانستان: بدترین بحران خشک‌سالی و گرسنگی در چند دهه اخیر.

<https://www.ifrc.org/press-release/afghanistan-worst-drought-and-hunger-crisis-decades> تاریخ مراجعه: ۲۰۲۲/۰۲/۲۰

فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ (۲۰۲۱). تجدید نظر درخواست اضطراری: خشک‌سالی افغانستان.

<https://adore.ifrc.org/Download.aspx?FileId=539996>

تاریخ مراجعه: ۲۰۲۲/۰۱/۱۹

جکسون، اشلی. ۲۰۱۵. حکومت سیاسی در افغانستان: مورد قندهار. مطالعه موردی، لندن: کنسرسیوم تحقیقاتی معیشت امن، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، انستیتوت انکشاف بیرونی.

<https://areu.org.af/wp-content/uploads/1513E-Politics-and-governance-in-Afghanistan-The-case-of-Kandahar.pdf> /۰۲/۲۰۱۶

تاریخ مراجعه: ۲۱ جنوری ۲۰۲۲

خداداد، ی.، صافی، ن.، آفتاب، و.، علی، الف. و صدیقی، س.، ۲۰۲۱. "همه‌گیری کوید-۱۹: فرصتی برای تقویت سیستم‌های صحتی در افغانستان". https://ecommons.aku.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=context=pakistan_fhs_mc_emerg_med&1271

تاریخ مراجعه: ۱۱ مارچ ۲۰۲۲

منسفیلد، د. ۲۰۲۱. "تا ۱۰۰ میلیون دالر دود شد و مبالغ بیشتری بر باد رفت". کابل: موسسه Alcis

تاریخ مراجعه: ۱۹ جنوری ۲۰۲۲

موسوی، س.ح.، شاه، ج.، جیانگ، ح.ت.، الاحدال، ت.م.، زاهد، س.و.، تیموری، ف.، پیکان، ف.م.، کریم زاده، س و هوی، ن.ت. "اولین مورد کوید-۱۹ در افغانستان از ایران آمد". مجله بیماری‌های عفونی لانتست، ۲۰، شماره ۶ (۲۰۲۰)، صص ۶۵۷-۶۵۸.

اداره ملی احصائیه و معلومات، "جمعیت تخمینی افغانستان ۲۰۲۱-۲۰۲۲" کابل: اداره ملی احصائیه و معلومات، ۲۰۲۱. <https://www.pdf.۱۴۰۰-Estimated-Population-of-Afghanistan/۰۶/۲۰۲۱/wp-content/uploads/۸۰۸۰:nsia.gov.af>

تاریخ مراجعه: ۱ می ۲۰۲۲

دفتر هماهنگی امور بشردوستانه ملل متحد. "خشک‌سالی در افغانستان ۲۰۱۸-۲۰۱۹".

<https://www.humanitarianresponse.info/en/disaster/dr>

تاریخ مراجعه: ۱۹ جنوری ۲۰۲۲

دفتر هماهنگی امور بشردوستانه ملل متحد/سازمان جهانی صحت. گزارش وضعیت استراتیژیک: کوید-۱۹. کابل: دفتر سازمان جهانی صحت -هماهنگی امور بشردوستانه ملل متحد، ۲۰۲۱.

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/strategic_sitrep_covid

تاریخ مراجعه: ۱۱ اپریل ۲۰۲۲

دفتر هماهنگی امور بشردوستانه ملل متحد. (۲۰۲۲). چه کسی چه کاری، کجا انجام می‌دهد (۳w).

<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan>

تاریخ مراجعه: ۱ می ۲۰۲۲

پن، الف.، هوت، د.، و غفوری، الف.، ۲۰۱۶. منحنی‌های معیشت در افغانستان: خشونت خاموش در ولایت قندهار. کنسرسیوم تحقیقاتی معیشت امن، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان و انستیتوت انکشاف بیرونی

پن، الف.، هوت، د.، «زندگی در زمان توسعه دیرنگام»: منحنی‌های معیشت در افغانستان، ۲۰۰۲-۲۰۱۶». مقاله مقدماتی -کنسرسیوم تحقیقاتی معیشت امن، (۵۰).

رحیمی، گ. ۲۰۲۱. <https://tolonews.com/afghanistan>. ۱۷ November ۱۷۵۴۶۷

تاریخ مراجعه: ۱۸ جنوری ۲۰۲۲

سرمفتش خاص برای بازسازی افغانستان (سیگار)، ۲۰۲۱. فصلنامه توسعه اقتصادی و اجتماعی. به روز رسانی: ۳۰ اپریل ۲۰۲۱.

<https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports>

تاریخ مراجعه: ۲۲ جنوری ۲۰۲۲

کمیساریای عالی سازمان ملل برای پناهندگان. ۲۰۲۱. دفتر منطقه‌ای UNHCR برای آسیا و اقیانوسیه، آپدیت فوری بیرونی: وضعیت افغانستان شماره ۴، ۱ سپتامبر ۲۰۲۱

<https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/Afghanistan>

هیأت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما). ۲۰۲۱. تلفات غیرنظامیان در سال ۲۰۲۱ به افزایش بی سابقه‌ای خواهد رسید، مگر اینکه برای متوقف کردن خشونت فوری اقدام شود - گزارش سازمان ملل متحد.

unless-urgent-action-stem-violence--۲۰۲۱-https://unama.unmissions.org/civilian-casualties-set-hit-unprecedented-highs
un-report-۹۳٪۸۰٪٪E۲

تاریخ مراجعه: ۲۰۲۲/۱/۱۰

who.int/region/emro/country/af.https://covid۱۹. ۲۰۲۲. داشبورد کوید-۱۹ افغانستان.

تاریخ مراجعه: ۲۰۲۲/۱/۴

بانک جهانی. (۲۰۲۲). ارزیابی کیفی راه‌های شمولیت جوانان در افغانستان. بانک جهانی:

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/A-Qualitative-Assessment-of-Pathways-to-Youth-Inclusion-in-Afghanistan.pdf

بانک جهانی، ۲۰۲۲. تلاش‌های امدادی کوید ۱۹ برای جوامع و خانوارهای افغان (REACH).

https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/project-detail/P۱۷۴۱۱۹

تاریخ مراجعه: ۲۰۲۲/۱/۲۲

وو، اف.، ژائو، اس.، یو، بی.، چن، ی.، م.، وانگ، و، سونگ، ز.، گ.، هو، ی.، تائو، ز. و.، تیان، ج.، ح.، پی، ی.، یوان، م. ل.، ۲۰۲۰. یک کروناویروس جدید مرتبط با بیماری تنفسی انسان در چین. مجله نیچر، ۵۷۹(۷۷۹۸)، صص ۲۶۵-۲۶۹.

پیشنهادات شما

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان میخواهد تا از پیشنهادات شما به عنوان استفاده کنندگان منابع تحقیقاتی این نهاد مستفید شود. شما چه خواننده دایمی انتشارات ما باشید، چه در یکی از ورکشاپ ها یا سخنرانی های این واحد شرکت کرده باشید، چه از کتابخانه استفاده کرده باشید و یا جدیداً با این سازمان آشنا شده باشید. نظریات و پیشنهادات شما برای ما ارزشمند است. نظریات شما برای ما کمک میکند تا هدف خود را به بهترین وجه تعقیب نموده و یافته های کاری خود را به شکل بهتر با خوانندگان نشریات ما به اشتراک بگذاریم. سهل ترین راه برای ارائه پیشنهادات شما استفاده از این ایمیل آدرس میباشد . areu@areu.org.af شما نیز میتوانید هر نظری که دارید از طریق شماره 799608548 (0) 93+ در میان بگذارید. اما بعضی اطلاعات که عمدتاً برای ما سودمند خواهند بود عبارتند از:

- چطور از نشریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می کنید. (مطالعه انتشارات، شرکت در جلسات و غیره)؟
- به چه منظور از تحقیقات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می کنید؟
- به چه شکل انتشارات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان را بدست می آورید؟
- از نسخه الکترونیکی استفاده میکنید یا نسخه چاپی؟
- چگونه انتشارات میتوانند اطلاعات را به شکل بهتری ارائه دهند؟
- نظر شما در مورد روند تحقیقاتی و نتایج ما چیست؟
- انتشارات یا رویداد های مورد علاقه شما در واحد تحقیق ارزیابی افغانستان کدام است؟
- به نظر شما ما چه کار های را بهتر میتوانیم انجام دهیم؟
- علاقه، ساحه و موقعیت کاری یا مطالعه شما کدام است؟
- عرصه علاقمندی، اشتغال، مطالعه و موقعیت تان؟

لیست نشریات اخیر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

تمام نشریات در وب سایت www.areu.org.af قابل دسترسی اند و اکثر آنها به صورت نسخه چاپی رایگان در دفتر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان موجود میباشند.

تاریخ	نام نشریه	نویسنده	موجود به زبان دری	موجود به زبان پشتو	موضوع تحقیق	نوع نشریه
اپریل ۲۰۲۲	تلاقی کسب و کار زراعتی با انکشاف بدیل: درس‌هایی برای بازار کالاهای قانونی و غیر قانونی افغانستان	آدم پین، محمد حسن وفايي، گلثوم میرزاده، خالد بهزاد، مجیب عزیزی	✓	✓	مصنوعیت اجتماعی و معیشت	مقاله تحلیلی
اپریل ۲۰۲۲	صداهایی از سرزمین‌های سرحدی ۲۰۲۲ داستان‌های زندگی از مناطق سرحدی متاثر از مواد مخدر و جنگ در افغانستان، کلمبیا و میانمار		✓	✓	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	مقاله تحلیلی
مارچ ۲۰۲۲	بررسی وضعیت فقر کوید-۱۹ در افغانستان		✓	✓	مصنوعیت اجتماعی و معیشت	
نوامبر ۲۰۲۱	روایتی درباره وضع مالیات: محاسبه اشتباه عواید و درک نادرست منازعه در افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	پالیسی نامه
نوامبر ۲۰۲۱	۱۱ سال با قانون منع خشونت علیه زن: نگاهی به پیشینه اجرای قانون (۲۰۰۹-۲۰۲۰)	ملیسا کورنت	✓	✓	جنسیت	مطالعه مقالات
اکتوبر ۲۰۲۱	روایتی درباره وضع مالیات: محاسبه اشتباه عواید و درک نادرست منازعه در افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	مقاله تحلیلی
اکتوبر ۲۰۲۱	صلح و مواد مخدر غیر قانونی در حاشیه‌ها: نگاه مرزی به هدف شانزدهم انکشاف پایدار افغانستان	داکتر اورخلا نعمت	✓	✓	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	مقاله مختصر
جولای ۲۰۲۱	فهم مردان و مردانگی: به سوی ایجاد روابط برابر جنسیتی در جامعه افغانستان	منزه ابتکار	✓	✓	جنسیت	مطالعه موردی
جون ۲۰۲۱	مواد مخدر و توسعه در افغانستان: تحلیل پالیسی ملی و بازیگران	آدم پین، کاوه کرامی، داکتر اورخلا نعمت	✓	✓	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	مقاله در حال انکشاف

تاریخ	نام نشریه	نویسنده	موجود به زبان دری	موجود به زبان پشتو	موضوع تحقیق	نوع نشریه
مارچ ۲۰۲۱	در جنگ حلوا تقسیم نمیشود	داکتر اورخلا نعمت، سرینجوی بوس	✓	✓		
فبروری ۲۰۲۱	استقلال قضایی در افغانستان: چارچوب قانونی و چالش های عملی	شعیب تیموری	✓	✓	قانون اساسی	مقاله تحلیلی
فبروری ۲۰۲۱	استقلال قضایی در افغانستان: چارچوب قانونی و چالش های عملی	شعیب تیموری	✓	✓	قانون اساسی	پالیسی نامه
مارچ ۲۰۲۰	تکنالوژی و کمک های بشردوستانه در افغانستان: استفاده از تکنالوژی برای جمع آوری اطلاعات و ارتباطات در شرایط نا امن	داکتر مینا رودریگو	✓	✓	مصونیت اجتماعی	مقاله مقدماتی
جنوری ۲۰۲۰	مالیات، پیش شرط دولت سازی، مروری بر سیستم مالیاتی در افغانستان	سراج الدین ایثار	✓	✓	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	پالیسی نامه
دسامبر ۲۰۱۹	خشونت علیه زنان در انتخابات پارلمانی سال ۱۳۹۷ افغانستان	واه کوبورن و محمد حسن وفایی	✓	✓	جنسیت	مقاله اجمالی
دسامبر ۲۰۱۹	زون غذایی هلمند، توهم موفقیت	داکتر دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تلفیقی
نوامبر ۲۰۱۹	روند اسکان کوچی ها در افغانستان و تاثیر آن بر منازعه	داکتر انتونیو جیستوزی	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله اجمالی
می ۲۰۱۹	آفتاب با دو انگشت پنهان نمیشود: مواد مخدر غیر قانونی و بحث ها روی توافق سیاسی در افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله معلوماتی
می ۲۰۱۹	پارلمان افغانستان: وظایف و صلاحیت های مندرج قانون اساسی و عملکرد آن بعد از سال ۲۰۲۱	داکتر شمشاد پسرلی، زلی مالپار	✓	✓	قانون اساسی	مقاله تحقیقی
مارچ ۲۰۱۹	زندگی با قرضه: محدودیت های قرضه غیر رسمی مصونیت معیشتی در ولایت هرات	تام شاه، احسان الله غفوری	✓	✓	مصونیت اجتماعی	مقاله مقدماتی
جنوری ۲۰۱۹	نقش دولت در مدیریت کوچ نشینی و نزاع بین کوچی ها-ده نشین ها	انتونیو گیستوزی	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی
دسامبر ۲۰۱۸	سازمان و تشکیلات اداره عامه در پرتو قانون اساسی قانون اساسی ۲۰۰۴ افغانستان	میرویس ایوبی، داکتر هارون رحیمی	✓	✓	قانون اساسی	مقاله تحلیلی

ISBN 978-9936-641-88-4

9 789936 641884

تلیفون: ۷۹۹۶۰۸۵۴۷ (۰) ۹۳+
ایمیل areu@areu.org.af
ویب سائیت: www.areu.org.af

تمام نشریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
را میتوانید از صفحه انترنتی این اداره
www.areu.org.af دریافت نمایند.

همچنان نسخه های چاپی بعضی از نشریات
این اداره را میتوانید از دفتر واحد تحقیق و
ارزیابی افغانستان بدست آورید.

